

Przegląd Dąbrowski

MAGAZYN MIESZKAŃCÓW MIASTA

NOWE NAZWY ULIC

Zmiany objęły
18 dąbrowskich ulic

str. 6

PIERWSZY ROK Z ŻYCIA FABRYKI

Co w tym czasie
wydarzyło się
w dawnym DEFUM

str. 12-14

KOLEJ NA DĄBROWĘ

Przebudowa
dąbrowskich dworców
coraz bliżej

str. 15

1:0 dla miasta

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach potwierdził, że w sporze Dąbrowy Górniczej z kuratorium oświaty rację miało miasto. Sąd uwzględnił naszą skargę i w całości uchylił opinię Śląskiego Kuratora Oświaty dotyczącą dąbrowskiej sieci szkół.

Rozprawa przed gliwickim sądem to efekt skargi, jaką miasto złożyło na opinię Śląskiego Kuratora Oświaty, który w marcu negatywnie zaopiniował projekt nowej sieci przyjęty przez dąbrowską radę miejską. W swojej opinii kurator nakazał utworzenie 3 nowych szkół podstawowych, nawet w miejscach, gdzie nie ma wystarczającej liczby dzieci, by we wrześniu utworzyć pełną pierwszą klasę.

Prezydent Zbigniew Podraza uznał wówczas, że kurator wykroczył poza własne kompetencje i postąpił wbrew interesom mieszkańców Dąbrowy Górniczej, dlatego zapowiedział, że miasto odwoła się do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Jak dzisiaj prezydent komentuje wyrok?

– Przede wszystkim jest on potwierdzeniem tego, że opracowana przez nas sieć szkół, a zakwestionowana przez kuratorium, była optymalna i zgodna z zapisami nowego prawa oświatowego – mówi Zbigniew Podraza i dodaje, że opracowanie nowej sieci szkół poprzedziły miesiące analiz istniejącej sieci, ze szczególnym uwzględnieniem tego, ilu obecnych uczniów są w stanie

Przez ostatnie 10 lat troska o oświatę była priorytetem działań dąbrowskiego samorządu. Tylko w zeszłym roku przeznaczono na nią prawie 237 mln zł.

pomieścić szkolne budynki. Dodatkowo wzięliśmy po uwagę dane demograficzne, czyli to, jak w najbliższych latach kształtować się będzie liczba dzieci w poszczególnych rocznikach.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego nie jest jeszcze prawomocny, a zaraz po jego ogłoszeniu przedstawiciele kuratorium już zapowiedzieli odwołanie do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

– Oczywiście każda ze stron ma do tego prawo, ale z oczywistych powodów my nie zamierzamy wnioskować o kasację wyroku. Jeśli z takim wnioskiem wystąpi kuratorium, będziemy się przyglądać sprawie, ale jesteśmy przekonani, że również Naczelny Sąd Administracyjny potwierdzi, że sieć szkół opracowaliśmy zgodnie z przepisami – podsumowuje prezydent Zbigniew Podraza.

Dokończenie na str. 4

– Wyrok sądu jest potwierdzeniem tego, że opracowana przez nas sieć szkół była optymalna i zgodna z zapisami nowego prawa oświatowego – mówi Zbigniew Podraza.

LEDY ROZŚWIETLĄ DĄBROWĘ

5,85 mln zł to wartość dofinansowania, jakie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego otrzymała Dąbrowa Górnicza na montaż nowoczesnego oświetlenia ulicznego. Pozwoli to na wymianę 2700 obecnych opraw sodowych na nowoczesne oprawy LED.

fot. Dariusz Nowak

Od kilku lat ledowe lampy skutecznie rozświetlają zmodernizowaną ul. Majakowskiego oraz centrum miasta.

Obecnie na terenie Dąbrowy Górniczej znajduje się ponad 12 tysięcy punktów świetlnych, z czego dokładnie 4010 jest własnością miasta. Dzięki unijnemu wsparciu uda się nie tylko wymienić 2/3 spośród miejskich opraw, ale przede wszystkim o prawie 850 ton ograniczyć emisję szkodliwych substancji do otoczenia.

– Mamy już gotową dokumentację techniczną, jesteśmy na etapie podpisywania umowy ze Śląskim Urzędem Marszałkowskim i w najbliższym czasie będziemy ogłaszać przetarg na wykonawcę prac – mówi Marek Mrówka, kierownik Referatu Zarządzania Energią dąbrowskiego urzędu.

Poza wymianą dotychczasowych sodowych opraw, zostanie wymieniona część słupów i kabli oraz zostanie zainstalowany system inteligentnego i zdalnego sterowania. System ten umożliwi centralny monitoring oraz analizę instalacji oświetlenia, co pozwoli na dodatkowe oszczędności, zmniejszenie emisji CO₂ i uprości planowanie konserwacji. Dodatkowo, pozwoli też uniknąć nadmiernego oświetlenia poprzez reedukację strumienia świetlnego w wybranych obszarach miasta oraz odcinkach dróg lub zdalną reedukację mocy pojedynczych lamp.

– Projekt wymiany oświetlenia ulicznego jest dla nas ważny nie tylko ze względu na oszczędności i ekologię, ale przede wszystkim ze względu na wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, ponieważ tam, gdzie ulice są dobrze oświetlone, jest bezpieczniej – mówi Marcin Bazylak, zastępca prezydenta miasta i dodaje, że dzięki nowoczesnemu oświetleniu również miejsca, które do tej pory spowijał mrok, mają szansę rozświecić się światłem.

Wartość całego przedsięwzięcia to 11 mln zł, a wszystkie prace modernizacyjne potrwać do końca 2018 roku. Mówiąc o wymianie oświetlenia w Dąbrowie Górniczej warto też przypomnieć, że nie jest to pierwsza tego typu inicjatywa w mieście.

– Nie tylko modernizujemy oświetlenie uliczne, ale także budujemy nowe punkty świetlne, które oświetlają ulice, place zabaw, siłownie pod chmurką, mosty i miejsca szczególnie zacienione. W sumie w ciągu ostatnich 3 lat na terenie miasta zamontowaliśmy już ponad 800 punktów świetlnych LED i wciąż montowane są kolejne – podsumowuje kierownik Mrówka.

Bartosz Matylewicz

– Projekt wymiany oświetlenia ulicznego jest ważny nie tylko ze względu na oszczędności i ekologię, ale przede wszystkim ze względu na wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców ponieważ tam, gdzie ulice są dobrze oświetlone, jest bezpieczniej – mówi Marcin Bazylak.

ZALETY TECHNOLOGII LED

- niskie zużycie energii
- ekologia
- bardzo długa żywotność
- małe rozmiary
- bardzo duża sprawność
- skupiona wiązka światła

SMS SZYBKIE MIEJSKI SERWIS

1 sierpnia Konrad Powroźnik został Mistrzem Olimpijskim Niepełnosprawnych. Swą klasę pływacką potwierdził podczas XXIII Igrzysk Głuchych SAMSUN'2017 w Turcji. Trenerem naszego mistrza jest Artur Kieljan.

31 lipca podczas zawodów w Moskwie, dąbrowianka Maja Chwalińska została indywidualną mistrzynią Europy w tenisie ziemnym do lat 16.

26 lipca podczas 44. Wschodnioeuropejskiego Obozu Karate Kyokushin, który odbył się na obiektach Krakowskiego AWF, kolejne wysokie pasy zdobyło sześciu reprezentantów Dąbrowskiego Klubu Karate. Czarne pasy i stopień 1 dan zdobyli: Wiesław Rynek i Artur Bąchór. Kolejne brązowe pasy zdobyli: Piotr Burski 1kyu, Piotr Chierek 1kyu, Paweł Greń 2 kyu i Paweł Obora 2kyu.

16 lipca Patrycja Świerczyńska, kolarka dąbrowskiej grupy OK. Racing Pro, została mistrzynią Polski juniorek MTB, Zawody odbyły się w Warszawie. Zwycięstwo pozwoli Świerczyńskiej wystartować w Mistrzostwach Europy.

5 lipca na terenie Zespołu Szkół Sportowych odbyła się IV Letnia Olimpiada Sportowa. W szranki stanęli podopieczni Klubu Młodych Zdobywców oraz świetlic, prowadzonych przez Fundację Godne Życie.

1-15 lipca podczas dwóch pierwszych tygodni wakacji 50 młodych adeptów sztuk walki miało okazję zapoznać się z szeroko rozumianą kulturą Japonii. Tegoroczną Akademię Samurajów zorganizowała dąbrowska szkoła sztuk walki Aikijujutsu Kumura Ryu.

Przegląd Dąbrowski

Wydawca:

Miejska Biblioteka Publiczna

Adres Redakcji:

41-300 Dąbrowa Górnicza,

ul. Kościuszki 25, pok. 29

tel./fax 32 639 03 34

www.biblioteka-dg.pl

e-mail: przegladadabrowski@biblioteka-dg.pl

Redaguje zespół:

Grzegorz Cius (redaktor naczelny),

Łukasz Kędzior (sekretarz redakcji),

Dariusz Nowak (fotoedytor),

Monika Łysek, Lucyna Stępniewska,

Anna Zubko, Bartosz Matylewicz,

Przemysław Kędzior, Iga Długokęcka, Monika Bokri.

Nakład: 35 000 egzemplarzy

DTP:

Krzysztof Ewicz – COMSOFT Sp. z o.o.

Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń.

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów.

Rozmowa z księdzem kanonikiem Andrzejem Stasiakiem, kustoszem Sanktuarium Matki Boskiej Anielskiej w Dąbrowie Górniczej.

fot. Dariusz Nowak

– Dąbrowskie Sanktuarium Matki Boskiej Anielskiej wpisuje się w ciąg wielkich rocznic związanych z kultem maryjnym. W tym roku mija sto lat od objawień w Fatimie i przypada trzechsetna rocznica koronacji Cudownego Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej. Natomiast w przyszłym roku wielki jubileusz będzie obchodzony w dąbrowskiej bazylice.

– To prawda. Bliskość tych wielkich rocznic jest tutaj bardzo wymowna. Rzeczywiście, w przyszłym roku, dokładnie 19 maja, będziemy obchodzić pięćdziesiątą rocznicę koronacji łaskami słynącej figury Matki Boskiej Anielskiej. Dla naszej bazyliki, dla naszej parafii, miasta i całej diecezji sosnowieckiej to wyjątkowe święto. Zresztą spodziewamy się także pielgrzymów spoza Zagłębia, a nawet z innych krajów. Bo wiele osób, które kiedyś mieszkały w Dąbrowie Górniczej a obecnie żyje poza granicami Polski nadal powierza swoje sprawy Matce Boskiej Anielskiej. W roku jubileuszowym na pewno odwiedzą nasze sanktuarium.

– Koronacja dąbrowskiej figury Matki Boskiej Anielskiej była olbrzymim wydarzeniem. Uroczystość zgromadziła tysiące wiernych, a przecież były to bardzo trudne czasy. Dlaczego tak wiele osób chciało w niej uczestniczyć?

– Na archiwalnych zdjęciach widać rzesze mieszkańców Zagłębia, którzy szczerze wypełniają nie tylko bazylikę, ale także przykościelny plac i przyległe ulice. Tak duże zainteresowanie uroczystością nikogo wówczas nie dziwiło. No może jedynie ówczesne władze. Taka reakcja wiernych to efekt silnego kultu Matki Boskiej Anielskiej. Dąbrowska figura słynęła łaskami, które były udokumentowane i powszechnie znane. Ludzie czcili Matkę Boską poprzez dąbrowską figurę i wymadlali liczne łaski. Koronacja była więc potwierdzeniem powszechnego przekonania o szczególnej opiece ze strony Matki Boskiej Anielskiej nad mieszkańcami Dąbrowy Górniczej i całego Zagłębia. Poza tym uroczystościom nadano specjalną oprawę. Koronacja odbywała się za zgodą Stolicy Apostolskiej. Natomiast samego aktu koronacyjnego dokonało dwóch wielkich biskupów. Byli to – prymas Stefan Wyszyński i ówczesny metropolita krakowski Karol Wojtyła. Obydwaj przewodniczyli tym niezwykle uroczystościom, a ich charyzma dodatko-

wo mobilizowała wiernych do udziału w tym wielkim święcie.

– Jak przebiegają przygotowania do obchodów pięćdziesiątej rocznicy koronacji?

– Tak naprawdę trwają one od kilku lat, ale oficjalne, uroczyste rozpoczęcie przygotowań odbyło się w 49. rocznicę koronacji figury Matki Boskiej Anielskiej, 19 maja bieżącego roku. Nabożeństwu przewodniczył arcybiskup Stanisław Nowak, metropolita senior diecezji częstochowskiej. Wówczas zapalono święcę jubileuszową, która nieustannie płonie w naszej bazylice i przypomina o zbliżającej się rocznicy. Przygotowania wypełnione są także nabożeństwami i indywidualnymi modlitewnymi zobowiązaniami. Wydaliśmy również folder poświęcony naszej wielkiej patronce i historii bazyliki. Przygotowujemy również okolicznościową wystawę fotograficzną. Zaprezentujemy na niej archiwalne zdjęcia i dokumenty poświęcone koronacji figury Matki Boskiej Anielskiej. Wiele osób będzie mogło odnaleźć siebie lub swoich bliskich na pamiątkowych fotografiach z 19 maja 1968 r. Natomiast dla młodszych będzie to prawdziwa lekcja historii, tym bardziej, że mówimy tutaj o bardzo trudnych czasach, kiedy walka z Kościołem przybierała najróżniejsze formy. Uzupełnieniem wystawy będzie sympozjum historyczno-teologiczne. Będziemy na nim dyskutować o roli dąbrowskiego sanktuarium w życiu mieszkańców Zagłębia, o jego wymiarze duchowym i kulturowym. Przez cały czas pracujemy również nad szczegółowym programem naszego roku jubileuszowego.

– Wieża sanktuarium otoczona jest rusztowaniami. Widać, że przygotowania do jubileuszu nie ograniczają się tylko do sfery duchowej.

– Praktycznie przez cały czas prowadzimy jakieś prace związane z renowacją bazyliki. Oczywiście, zbliżający się jubileusz jest dodatkowym argumentem do jeszcze większego zaangażowania w odnowę sanktuarium. Trzeba pamiętać, że dąbrowska bazylika wpisana jest do rejestru zabytków. Jest to znakomity przykład neogotyckiej sztuki sakralnej. Kościół jest wyjątkowy ze względu na walory architektoniczne oraz wspaniałą wystrój. To wszystko wymaga odpowiedniej troski

fot. Dariusz Nowak

Prace remontowe na 86-metrowej głównej wieży dąbrowskiej bazyliki.

i pielęgnacji. Od kilku lat prowadzimy zakrojone na szeroką skalę prace konserwatorskie i restauratorskie.

– Czego one dotyczą?

– Wewnątrz kościoła odnawiamy polichromie. To samo dotyczy licznych w świątyni ołtarzy. Osobne wyzwanie stanowią obrazy, mniejsze elementy wystroju oraz wykonane z różnych materiałów zabytkowe przedmioty. Ich renowacja wymaga czasu i niezwykłych umiejętności. Olbrzymim wyzwaniem jest bryła kościoła. Warto tutaj przypomnieć, że wieża bazyliki ma 86 metrów wysokości. Dla porównania wieża katedry w Gorzowie, którą niedawno trawił ogień, ma 38 metrów. Cała Polska śledziła zmagania strażaków, którzy walczyli z płomieniami, narzekając na wysokość ko-

Prezydent Zbigniew Podraza nie tylko docenia wartość i rolę bazyliki, ale również rozumie potrzeby, jakie są związane z jej remontem i renowacją. To między innymi dlatego z budżetu miasta otrzymujemy stałe i solidne wsparcie, które jest bezcenne dla realizacji kolejnych etapów remontowych.

ścioła. My na szczęście nie walczymy z pożarem, ale zmagamy się z remontem tego giganta. Obecnie trwa pierwszy etap remontu wieży głównej. Chodzi o odcinek od hełmu do pierwszego balkonu. Tutaj olbrzymim wyzwaniem jest już samo ustawienie rusztowania. Poza tym remontujemy dach, który ma liczne załamania i elementy ozdobne. Odpowiedniej techniki wymaga także restauracja licznych elementów kamiennych i ceglanych.

– Takie prace są bardzo kosztowne, jak parafia radzi sobie z tym problemem?

– Bez wsparcia z zewnątrz nie jesteśmy w stanie konserwować i restaurować bazyliki. Naszym najważniejszym sojusznikiem i donatorem jest tutaj samorząd Dąbrowy Górniczej. Prezydent Zbigniew Podraza nie tylko docenia wartość i rolę bazyliki, ale również rozumie potrzeby, jakie są związane z jej remontem i renowacją. To między innymi dlatego z budżetu miasta otrzymujemy stałe i solidne wsparcie, które jest bezcenne dla realizacji kolejnych etapów remontowych. To także duża zasługa radnych, którzy doskonale znają potrzeby modernizacyjne bazyliki, doceniają jej rolę i zawsze popierają wszystkie starania o pozyskanie dodatkowych środków na konserwację naszego sanktuarium. Prace remontowe zawsze hojnie wspierają parafianie i pielgrzymi, za co jestem im ogromnie wdzięczny. Poza tym renowację i konserwację prowadzimy także dzięki wsparciu rozmaitych instytucji. Wszystkim, również tym bezimiennym ofiarodawcom, jesteśmy niezmiennie wdzięczni i już dzisiaj zapraszamy na wielki jubileusz koronacji łaskami słynącej figury Matki Boskiej Anielskiej.

– Dziękuję za rozmowę.

Grzegorz Cius

1:0 dla miasta

Dokończenie ze str. 1

Dąbrowa Górnicza od lat utrzymuje się w ścisłej czołówce miast, które przekazują najwięcej środków na oświatę.

Przez ostatnie 10 lat troska o oświatę była priorytetem działań dąbrowskiego samorządu – ogromnym wysiłkiem modernizowane były szkoły i przedszkola, powstały nowe kompleksy sportowe oraz dofinansowywane były dodatkowe zajęcia, np. nauka drugiego języka obcego, bezpłatna gimnastyka korekcyjna i badania przesiewowe dla wszystkich przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych.

Bartosz Matylewicz

MIEJSKIE ROZPOCZĘCIE ROKU SZKOLNEGO

**4 WRZEŚNIA
GODZ. 11.00**

**SZKOŁA
PODSTAWOWA 20**

WYDATKI NA OŚWIATĘ W 2016 ROKU

WAKACYJNE REMONTY

- **Szkoła Podstawowa 20** – kompleksowa termomodernizacja budynku, zakończenie prac: lipiec 2017, wartość inwestycji: 14 519 253,00 zł
- **Zespół Szkół Sportowych** – rozbudowa i kompleksowa termomodernizacja budynku, planowany termin zakończenia prac: sierpień 2018, wartość inwestycji: 29 080 035,00 zł
- **II Liceum Ogólnokształcące** – remont biblioteki – 147 989,66 zł
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2** – remont nawierzchni przed wejściem do budynku – 59 602,90 zł
- **Gimnazjum nr 1** – dostosowanie sanitariatów dla dzieci młodszych – 42 308,90 zł
- **Zespół Szkół Plastycznych** – wymiana stolarki okiennej – 93 755,95 zł
- **Szkoła Podstawowa nr 35** – remont schodów wejścia głównego – 18 830,91 zł
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6** – remont sanitariatów – 90 257,34 zł

DĄBROWIANIN
FELIETON REDAKCYJNY

ZAGŁĘBIOWSKIE ŻMIJE

Krocionogi znam dobrze, może nawet bardzo dobrze. Moja szorstka znajomość z tymi robalami zaczęła się kilka lat temu. Oto przy dobrze zapowiadającym się lecie, tak na styku maja i czerwca, na przydomowym chodniku, na schodach i płocie pojawiły się jakieś takie małe wężyki. Nie były groźne. Wystarczyło machnąć ścierką i jak nieżywe opadały od tynku. Nie warto było nawet o nich gadać z sąsiadami. Minęło kilka sennych dni okraszonych deszczem, a podstępne robactwo, niespodziewanie przypuściło generalny szturm na całą ulicę. Okazało się, że te pojedyncze, pierwsze sztuki robiły tylko zwiad, prawdziwe armie szły za nimi. Na nic zdały się miotły i szczotki. W miejsce świeżo zamiecionych robaczek natychmiast wyrastały kolejne zastępy dziarskich wężyków. Już nie tylko opalały się na chodnikach i płotach. Szturmowały tarasy, parapety, szyby, rowery, ławki i śmietniki. Przez uchylone drzwi wkraczały do altanek, garaży i domów. Kokośliły się w łazienkach i w spiżarniach. Coraz bardziej zrozpaczeni, każdy dzień zaczynaliśmy od zmiatawania robaków. Nadal nie wiedzieliśmy, co to za stworzenia, ale podświadomie czuliśmy, że łatwo z nimi nie będzie.

Pierwsza sąsiedzka narada odbyła się spontanicznie. Na rozgrzanym asfalcie, w otoczeniu wężyków. Nikt nie wiedział, z jakim wrogiem mamy do czynienia, ale każdy miał swoją teorię dotyczącą tego coraz bardziej uciążliwego robactwa. Jedni podejrzewali nowe studzienki kanalizacyjne. Byli przekonani, że to z ich czeluści wychodzą na świat śliszki robaczki. Inni wskazywali na kompostowaną trawę. To w gnijących roślinach miały się rodzić podstępne wężyki. Znaleźli się i tacy, którzy przyczyn całego

zła doszukiwali się w globalnym ociepleniu. Zapewniali, że brak solidnych mrozów sprzyja robactwu, które tworzy jakieś hybrydy podobne do mikroskopijnych jaszczurek albo równie malutkich wężyków. Wszystko wyjaśnił Internet. Okazało się, że naszą ulicę najechały stada krocionogów. Z pobliskich, latami niekoszonych łąk, porastających wszelkim możliwym zielskiem. Tam były bezpieczne. Wysokie trawisko chroniło je przed ptakami, dla których stanowiły wcześniej znakomity przysmak. Do wyjścia ze swoich przytulnych schronisk skłaniały je solidne, wiosenne deszcze. Po takich ulewach wychodziły na gościniec i szukały nasłonecznionych płotów, ścian i chodników.

Poznaliśmy wroga, ale nie znaliśmy jeszcze metod skutecznej walki. A publikowane w sieci zdjęcia nie napawały optymizmem. Po murach mazowieckich czy podlaskich domów nie przechadzały się stada krocionogów, to były olbrzymie czarne plamy robactwa rozlane po całych ścianach. W jednej miejscowości domagano się nawet wezwania obrony cywilnej i służb sanitarnych, bo sprytnie wężyki tysiącami wchodziły do mieszkań. U nas w żadnej mierze nie było jeszcze tak źle, ale trzeba było zacząć działać.

Tak się złożyło, że wszyscy na ulicy byliśmy w mocno średnim wieku i doskonale pamiętaliśmy zajęcia z przysposobienia obronnego. Każdy pamiętał, że przy wszelkich biologicznych atakach najważniejszym zadaniem było wyznaczenie stref ochronnych. Tutaj mieliśmy ułatwione zadanie, bo na szczęście krocionogi nie latają, tylko dość wolno pełzają po gruncie. Musieliśmy zatem odciąć im dostęp do naszych posesji. W ruch poszły kosy i kosiarki. Po kilku godzinach akcji wycięliśmy w trawach szeroki pas, który dla aktywnych wężyków miał być pułapką, a dla naszych domostw pierwszą linią

obrony. Każdy z lekcji przysposobienia obronnego pamiętał, że cudownym preparatem na wszystko jest wapno gaszone. Wiedzeni intuicją i resztkami szkolnej wiedzy wysypaliśmy ten cudowny, tani i stary jak świat preparat na wycięty w trawie pas ochronny. Dla bezpieczeństwa oznaczyliśmy go dodatkowo taśmami odblaskowymi, żeby nikomu nie przyszło do głowy spacerować po skoszonej łące. To nie wszystko. Po kilku godzinach zdobyliśmy kolejny oręż – nowoczesną chemię, z hurtowni dla rolników. Syn sąsiadów przywiózł ją aż spod kieleckiej wsi, bo tylko tam była dostępna. Z namaszczeniem rozprawialiśmy preparat, liczyliśmy proporcje i napełnialiśmy wszelkie dostępne baniaki z ręcznymi rozpylaczami. Oprysk asfaltu, płotów, ścian i nade wszystko dróg przemarszu krocionogów przyniósł oczekiwane rezultaty. Robactwo wyginęło, a nowe pułki wężyków nie były w stanie przedrzeć się przez kordon z wapnem. Nie tylko bitwa, ale cała wojna była zwycięska.

Jedyny kłopot jest taki, że całą akcję trzeba co roku powtarzać. Ale dla sprawdzonej ekipy sąsiedzkiej to żaden problem. Znamy doskonale wroga i jego najsłabsze punkty. W gruncie rzeczy nawet nie zorientowaliśmy się, że miasto oferuje jakieś swoje działania na krocionogi. Naszą uwagę zwróciły natomiast doniesienia z drugiego końca miasta, o ataku prawdziwych żmij! Nie wężyków, takich jak krocionogi, ale żmij z prawdziwego zdarzenia. Po pierwszym szoku, no bo przecież skąd w Zagłębiu stada żmij, wzmogliśmy czujność. Obecnie, w ramach samopomocy sąsiedzkiej, jesteśmy gotowi nie tylko na atak jadowitych wężów, ale również wilków, gdyby przypadkowo przywędrowały do nas z dalekich Bieszczad.

Dąbrowianin

CZESKIE
LATO

Weekend po czesku w Dąbrowie Górniczej

 miejsce: **FABRYKA**
PEŁNA ŻYCIA

 data:
1, 2 września

piątek

1 września

15.00 – 17.00 – Seminarium „Współpraca gospodarcza Polski i Czech. Od relacji bilateralnych po konkurencyjność międzynarodową”

16.00 – 18.00 – Strefa malucha – animacje dla dzieci w czeskim klimacie

17.00 – upamiętnienie **Emila Škody** na terenie Fabryki Pełnej Życia, występ Miejskiej Orkiestry Dętej

18.00 – występ
tamburystów ze Studénki,
miasta partnerskiego Dąbrowy Górniczej

19.00 – koncert rockowy, **Petr Hradský**
z zespołem **Below the Mark**

20.30 – koncert **Crossband**

piątek/sobota
dodatkowo:

- Biesiada czeska (kuchnia i piwo czeskie)
- 1-3 września - międzynarodowy turniej koszykówki (Hala CENTRUM)
- Wystawy: Škoda Transportation, wystawa prezentująca biografię Emila Škody

sobota

2 września

12.00 – 16.00 – Zlot zabytkowych czeskich samochodów - Plac Wolności przed Pałacem Kultury Zagłębia

12.00 – 18.00 – Piknik rodzinny w czeskim klimacie, dmuchańce

12.00 – 19.00 – pokazy kulinarne kucharza z Czech

Od 12.00 – Stoisko prezentujące najciekawsze atrakcje turystyczne Regionu Morawsko-Śląskiego i Moraw

Od 12.00 – „Czeski Rynek” - stoiska handlowe regionalne z tradycyjnymi czeskimi wyrobami

15.00 – 16.00 – koncert - Młodzieżowy Ośrodek Pracy Twórczej

16.00 – spotkanie autorskie z **Mariuszem Szczygłem**

17.30 – koncert **Ondřej Ruml**

19.00 – koncert zespołu **Pirates of the Pubs**

20.30 – koncert **Zrní**

więcej na:
dabrowa-gornicza.pl

Zaprasza
Zbigniew Podraza
Prezydent Dąbrowy Górniczej

Gospodarz i organizator:

Sponsor:

Partner:

Patronat honorowy:

 Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Wojciecha Salski

 Honorowy patronat
Członka Zarządu Województwa Śląskiego
Kazimierza Karolczaka

Konsul Honorowy Republiki Czeskiej

 Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Pradze

 Konsulat Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej
w Ostrawie

Ambasada Republiki Czeskiej

Nowe nazwy ulic

Do 2 września z wszystkich miast w Polsce muszą zniknąć patroni ulic zakwestionowani przez Instytut Pamięci Narodowej. Jest to efekt tzw. „ustawy dekomunizacyjnej” przyjętej w 2016 roku przez Parlament Rzeczypospolitej Polskiej. Dąbrowscy radni z tego obowiązku wywiązali się już podczas czerwcowej sesji Rady Miejskiej.

Zmiany objęły w Dąbrowie Górniczej 18 ulic:

 Janusza Kotarbińskiego 9 Maja	 40-lecia 40-lecia PRL	 Florowska Buczka
 Józefa Cieszkowskiego Cedlera	 Zygmunta Różyckiego Dąbrowszczaków	 Wirgiliusza Grynia Dąbskiego
 Św. Antoniego Gwardii Ludowej	 Heleny Płotnickiej Hibnera	 Stanisława Kontkiewicza Korczyńskiego
 Ignacego Krasickiego Krasickiego	 Kazimierza Srokowskiego Kruczkowskiego	 Juliana Polcera Krzyńki
 Bielowizna Langego	 Emilii Zawidzkiej Łańcuckiego	 Jana Pawła II Manifestu Lipcowego
 Feliksa Rogalewicza Marchlewskiego	 Braci Wilkoszewskich Sawickiej	 Kazimierza Imielińskiego Szenwałda

Zmiana nazwy ulicy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających dotychczasową nazwę. **WSZYSTKIE DOKUMENTY ZAWIERAJĄCE STARĄ NAZWĘ ULICY ZACHOWUJĄ SWOJĄ WAŻNOŚĆ I BĘDĄ OBOWIĄZYWAĆ DOPÓKI NIE UPŁYNIE ICH TERMIN WAŻNOŚCI**, dlatego też nie ma konieczności zmiany zarówno dokumentów tożsamości, np. dowodu osobistego, jak również takich dokumentów jak prawo jazdy czy dowód rejestracyjny pojazdu.

Kogo nie musimy powiadamiać

- Postępowania sądowe i administracyjne w sprawach ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy **SĄ WOLNE OD OPŁAT**.
- **ZMIANY NAZWY ULIC W KSIĘDZE WIECZYTEJ ZOSTANĄ DOKONANE Z URZĘDU**. W szczególnych przypadkach można złożyć stosowny wniosek wraz z aktualnym wypisem z ewidencji gruntów (z nową nazwą ulicy) w Sądzie Rejonowym w Dąbrowie Górniczej VI Wydział Ksiąg Wieczystych przy ulicy Granicznej 23.
- **NIE MA KONIECZNOŚCI ZMIAN DEKLARACJI W SPRAWIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI** zarówno rzez mieszkańców jak i zarządców nieruchomości. Zmiany te zostaną dokonane z urzędu.
- **NIE TRZEBA KORYGOWAĆ INFORMACJI W SPRAWIE PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI** celem aktualizacji danych adresowych. Zostaną one zaktualizowane z urzędu.

Kogo powinniśmy powiadomić

- **ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH** – osoby pobierające świadczenia powinny zgłosić zmianę danych w jednostce, która przyznała i wypłaca świadczenie.
- **URZĄD SKARBOWY** – osoby prowadzące działalność gospodarczą powinny wypełnić zgłoszenie aktualizacyjne NIP-3. Osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej zmianę adresu zamieszkania zgłaszają przy najbliższym kontakcie z Urzędem Skarbowym.
- **Osoby prowadzące działalność gospodarczą powinny również dokonać zmian w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG)**. Można zrobić to przez

internet lub składając w urzędzie miejskim wniosek CEIDG – 1 o zmianę wpisu, tj. miejsca zamieszkania, zameldowania, adresu do korespondencji, miejsca wykonywania działalności oraz innych danych, które zawierają dotychczasowy adres. Wszelkie czynności dokonywane w CEIDG są bezpłatne. Wniosek ten przesyłany jest później przez Referat Aktywizacji Zawodowej i Działalności Gospodarczej do Urzędu Statystycznego, ZUS i Urzędu Skarbowego.

- **We własnym interesie powinniśmy również uaktualnić dane w przypadku współpracy z różnymi podmiotami**, np. bankami czy dostawcami usług telekomunikacyjnych. Ze swojej strony Wydział Geodezji i Kartografii o zmianach nazw poinformował dostawców energii elektrycznej, wody oraz gazu.

! Zmiany nazw ulic to niejedynie zmiany, z którymi w najbliższym czasie przyjdzie nam się zmierzyć. W czerwcu posłowie i senatorowie znowelizowali ustawę dekomunizacyjną „dokładając” do niej nowe elementy. M.in. chodzi o usuwanie obiektów budowlanych o charakterze nieużytkowym, czyli pomników gloryfikujących ustrój totalitarny czy zakaz nadawania nazw propagujących totalitaryzm np. szkołom.

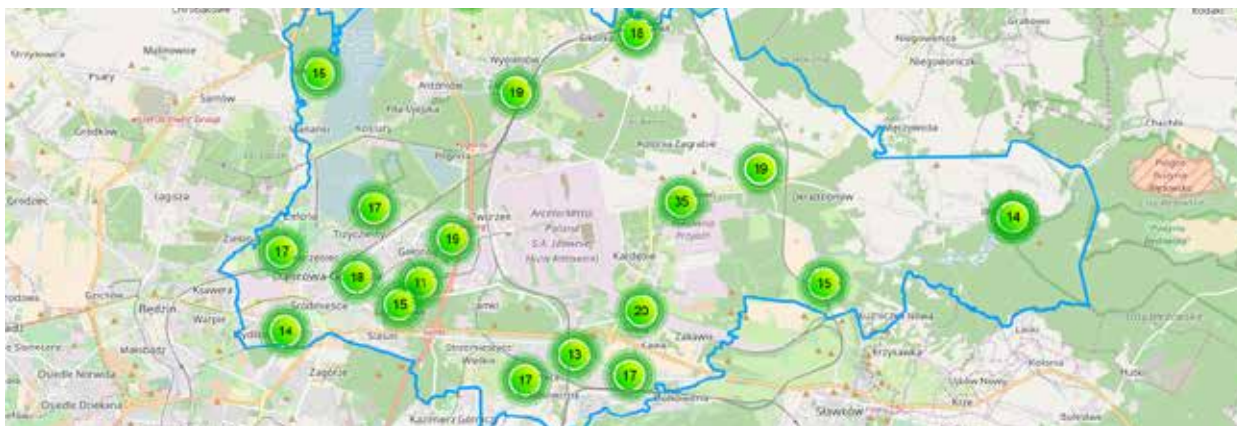
W TROSCE O CZYSTE POWIETRZE

Milion złotych przeznaczony na dotacje dla mieszkańców, którzy zdecydują się zmienić swoje piece na ekologiczne oraz bezpośredni dostęp do wyników pomiaru jakości powietrza w mieście to efekt działań podjętych w tym roku i mających na celu poprawę jakości powietrza w Dąbrowie Górniczej.

– Początek tego roku był przełomowy jeśli chodzi o walkę ze smogiem w Dąbrowie Górniczej. Uruchomiliśmy wtedy zupełnie nowy Program Ograniczenia Niskiej Emisji z dopłatami nawet do 100% wartości pieca o odpowiednich parametrach. W tym roku wpłynęły już 102 wnioski na kwotę ponad 500 tys. zł, a kolejne osoby nieustannie dopytują o szczegóły programu, dlatego też w najbliższym czasie kwota zarezerwowana na ten cel w budżecie miasta zostanie zwiększona do miliona złotych – mówi Damian Rutkowski, zastępca prezydenta miasta odpowiedzialny za pracę Wydziału Ekologii i Rolnictwa.

Dąbrowski Program Ograniczenia Niskiej Emisji zakłada, że do 2020 roku wszyscy mieszkańcy Dąbrowy Górniczej, których nieruchomości mają przynajmniej 5 lat, będą mogli z pomocą miasta wymienić sposób ogrzewania na ekologiczny. Mieszkańcy zachęceni są do przejścia na ogrzewanie gazowe, olejowe lub elektryczne, do podłączenia się do miejskiej sieci ciepłowniczej, a także korzystania z kolektorów słonecznych.

Jakość powietrza na komputerze i w smartfonie.

Pomiary stężeń pyłów PM10 i PM2.5 od września będą dostępne pod adresem: www.atmopolis.pl/luma/dabrowa/public

– Drugim elementem zmagania się ze smogiem jest pionierski system monitoringu powietrza, składający się z 20 stacji pomiarowych rozlokowanych na terenie całej Dąbrowy – mówi prezydent Rutkowski i dodaje, że na podstawie okresowych raportów z badań możliwe jest określenie, jaki wpływ na jakość powietrza ma przemysł, transport czy niska emisja.

Raporty z badań co miesiąc publikowane są na stronie internetowej miasta oraz udostępniane na oficjalnym profilu Dąbrowy Górniczej na facebooku. W najbliższych dniach opublikowany zostanie również, pogłębiony raport z pierwszego półrocza badań.

– Zainteresowanie wynikami było tak duże, że od września tego roku uruchamiamy moduł, który pozwoli

wszystkim mieszkańcom na bieżąco monitorować jakość dąbrowskiego powietrza na swoich smartfonach, tabletach czy komputerach – podsumowuje zastępca prezydenta.

Wyniki pomiarów aktualizowane będą co godzinę i dostępne pod adresem: www.atmopolis.pl/luma/dabrowa/public.

Autorem funkcjonującego w Dąbrowie systemu badań jakości powietrza jest firma Atmoterm, jeden z liderów wprowadzania inteligentnych rozwiązań w dziedzinie ochrony środowiska. Dąbrowa Górnicza jako pierwsze miasto w Polsce zdecydowało się na stworzenie tak rozbudowanego systemu, w ślad za nią poszły inne miasta, m.in. Bydgoszcz i Opole.

Lucyna Stępniewska, Bartosz Matylewicz

ŚCIANĄ O GROCH
FELIETON ROBERTA STRZAŁY

Nie było mnie cały sierpień i całkowicie odciąłem się od polityki (światowej, polskiej, lokalnej), wydarzeń bardziej i mniej aktualnych, fejsbukowych sporów, problemów. Ech, gdyby tak się dało przez rok cały! Bo lekko mi było, przyjemnie i dobrze. I wpadłem wręcz na pomysł, żeby po powrocie trwać w tym błogim stanie. Bo przecież wszystko, o czym wspominałem, to drobnostki, błahostki, a najważniejsze jest blisko i najbliżej. Rodzina, przyjaciele, napotkany życzliwy człowiek, chleb z masłem dzielony na 8 osób. Nad górską rzeką, pod niebem pełnym gwiazd.

No i przyjeżdżam taki pełen optymizmu do domu i znajomy o opowiada mi o (tradycyjnie anonimowych) zdaniach, z których wynika, że ostatni rok w dąbrowskiej oświacie należał do trudnych i że wielu nauczycieli straciło pracę. No i ja się z tym zgadzam. Bo rok był niewątpliwie trudny, nerwowy, pełen obaw oraz (chyba jednak niespełnionych) nadziei. Co prawda wydaje mi się, że następne lata mogą być jeszcze trudniejsze, ale dobra, pal sześ, było trudno. Bo wbrew temu, co mówiono nam od dwóch lat – nie ma opcji: tzw. reforma edukacji musiała poskutkować utratą pracy.

I słyszę, że zwalniani nauczyciele są tymi, którzy są niewygodni. I w pysk dostaję tym tłumaczeniem. Bo okazuje się też, że nauczycieli w Dąbrowie nie zwalnia reforma, a źli dyrektorzy i stojący za nimi urzędnicy. Dodatkowo – zwalnia się za to, że są to ludzie lubiani, ambitni, dobrzy. Bo stanowią zagrożenie!

No więc ja się nie zgadzam!

Gdyż po pierwsze – tak krawiec kraje, jak mu materii staje i choćby nie wiem, jak to liczyć: **reforma edukacji pozbawiła i pozbawi pracy ogromną grupę nauczycieli!** Można znaleźć liczne dane na ten temat (liczby podawane przez poszczególne samo-

rzędy), a jak ktoś nie dowierza – podam taki przykład (zik): w moim ulubionym Zespole Szkół Plastycznych w Dąbrowie Górniczej funkcjonują (bo sytuacja będzie miała miejsce jeszcze przez 5 lat) dwie szkoły – Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych (sześciolletnią naukę zakończoną egzaminem maturalnym rozpoczynało się po 6 klasie szkoły podstawowej) oraz Liceum Plastyczne (czterolletnia nauka po ukończeniu gimnazjum). Jak łatwo policzyć, w szkole musiało być minimum 10 oddziałów (faktycznie w ubiegłym roku szkolnym było ich 12 – dwa roczniki były podwójne). W wyniku reformy w tym roku będzie o jedną klasę mniej, w przyszłym dwie, potem trzy i tak dalej. W najgorszym wypadku dojdzie do tego, że w szkole funkcjonować będzie pięć klas (pięcioletnie liceum). W tak dobrej i fajnej szkole! Było 12, będzie pięć. Nikt nie straci pracy? Samorząd go zwolni? Prezydent? Rada Miejska? Czy może po prostu siatka godzin?

Znam argument – „dobra, dobra, tutaj będzie mniej, ale w podstawówkach pojawiają się przecież ogromne możliwości”. Ok, **może** jakoś uda się utrzymać na powierzchni „ogólniakom” (nie wszystkim, to pewne). Co jednak z nauczycielami przedmiotów artystycznych (plastykami, muzykami, tancerzami)?

Po drugie – najgorsza jednak w powyższych opiniach była sugestia, że nauczyciele, których akurat w tym roku nie zwolniono, to ci gorsi, ale „poukładani”. Czyli na przykład ja i wszyscy moi przyjaciele i znajomi, którym udało się pracę utrzymać. Wspaniali ludzie, niezwykle fachowcy. W dodatku wszystko to podlewa się sosem troski o ucznia. Że źle mu w takiej atmosferze, że to od-czuwa, ale jest bezsilny...

I to już przekracza granice mojej tolerancji! To wykorzystywanie figury młodzieży do własnych niskich celów. Oczernianie jednych i odwoływanie się do war-

tości. Powoływanie się na dobro i przyszłość narodu przy równoczesnym napuszczaniu jednych na drugich i wskazywanie, że ci, którzy zostają w szkole, to miernoty i sprzedawczyki. I zwyczajnie chce mi się rzygać. Tak fizycznie. Bo to obrzydliwe, niesprawiedliwe i niegodne. Celem jest przecież przetrwanie winy i przejęcie władzy. Stołki...

Nie mówię, że w dąbrowskich szkołach jest różowo. Na pewno nie we wszystkich, może w żadnej. Myślę sobie, że gdzieś jest lepiej, gdzieś gorzej. Gdzieś zarządza się wzorcowo, a gdzieś woła to o pomstę do nieba. Gdzieś dyrektor jest otwarty, pomocny i przyjacielski, a gdzieś zwyczajnie nie nadaje się do pracy z ludźmi, a co najwyżej do pilnowania psa, który pilnuje budy albo do sprzątanego w firmie, która sprząta w innej firmie. Gdzieś w szkole wszystko gra i buczy, a gdzieś wieje nudą i rutyną. Są źli i dobrzy kierownicy, kucharze, lekarze. Są zatem źli i dobrzy nauczyciele, dyrektorzy. Inna sprawa, że nie do końca rozumiem, dlaczego w większości szkół dyrektorami zostają nauczyciele, a nie menadżerowie i fachowcy? Będąc doskonałym pasażerem, nie muszę być przecież dobrym albo chociaż średnim kierowcą.

Podsumowując – problem ze zwolnieniami byłby mniejszy, gdyby nie tzw. reforma edukacji, a każda zmiana władzy zaowocuje zapewne zmianą kadry kierowniczej (obsadzi się przecież stanowiska swoimi ludźmi), ale śmiem wątpić, czy wpłynie to na jakość pracy szkół i panującą w nich atmosferę. Obsadzać się bowiem będzie wedle własnych znajomości/układów/zbieżnych poglądów politycznych. A, żeby doszło do zmian na lepsze, trzeba to zrobić wedle kompetencji, umiejętności interpersonalnych, a przede wszystkim – bycia mądrym i dobrym Człowiekiem...

Tak, wiem... utopia...

NA TEN NOWY ROK!

Dąbrowska historia Emila Škody

– Nie mamy na ten temat żadnym dokumentów ani zdjęć, w literaturze też nic nie znalazłam. Wygląda na to, że Emil Škoda nie miał fabryki w Polsce – pisała w lutym bieżącego roku Ladislava Nohovcová, kustosz pilzeńskiego muzeum poświęconego czeskiemu przemysłowcowi. Szybko jednak okazało się, że pani Ladislavie umknął pewien istotny szczegół – w latach 80. XIX wieku zakład Škody nie mógł znajdować się w Polsce. Odnalazł się za to w miejscowości Dombrowa na terenie Imperium Rosyjskiego.

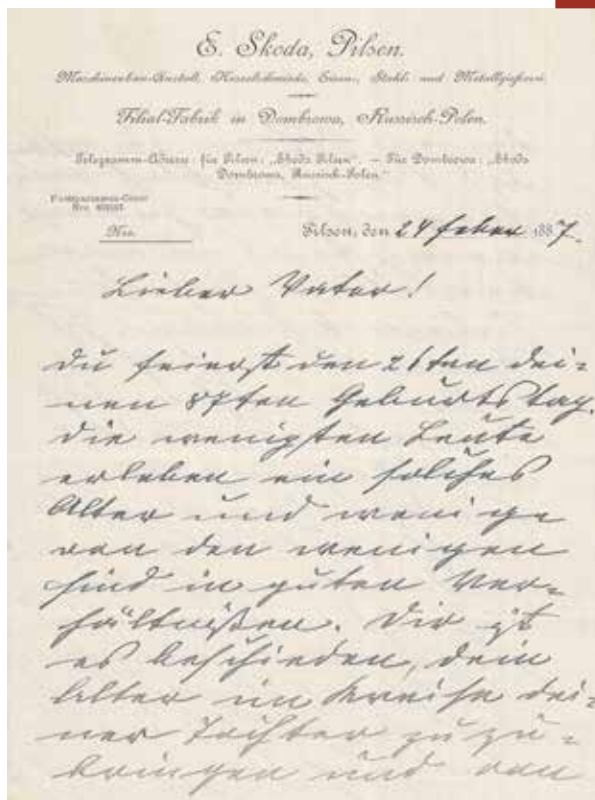
Dąbrowska Fabryka Maszyn, istniejąca od roku 1882 i znana później jako Dąbrowska Fabryka Obrabiarek DEFUM, miała bowiem w swej historii ciekawy epizod. W 1885 roku jej współwłaścicielem został Emil Škoda, czeski inżynier i przemysłowiec, twórca znanej na całym świecie marki. Urodził się w 1839 roku w Pilźnie jako syn lekarza, po studiach w Pradze i Karsruhe praktykował we Francji, w Prusach, Anglii i Stanach Zjednoczonych, po czym w roku 1866 wrócił do Pilzna i objął stanowisko głównego inżyniera w zatrudniającej kilkadziesiąt osób fabryce maszyn hrabiego Waldsteina. Wkrótce Škoda odkupił zakład. Europa szykowała się do wojny i postanowił to wykorzystać. Dzięki budowie specjalnej bocznicy kolejowej oraz produkcji nastawionej na potrzeby armii austro-węgierskiej, zakłady Škody rozrastały się w niezwykłym tempie, zwiększając zatrudnienie do 4 tysięcy robotników i 200 inżynierów. W efekcie, w roku 1896 po wybudowaniu nowej hali zbrojeń, fabryka w Pilźnie była jednym z największych producentów broni w Europie. Cztery lata później, w roku 1900, Škoda zmarł.

Dąbrowska Fabryka Maszyn w rękach Emila Škody pozostawała niedługo, najwyżej do 1893 roku, kiedy została przejęta przez W. Fitznera i K. Gampera i połączona z sosnowiecką fabryką kotłów w duże Towarzystwo Akcyjne.

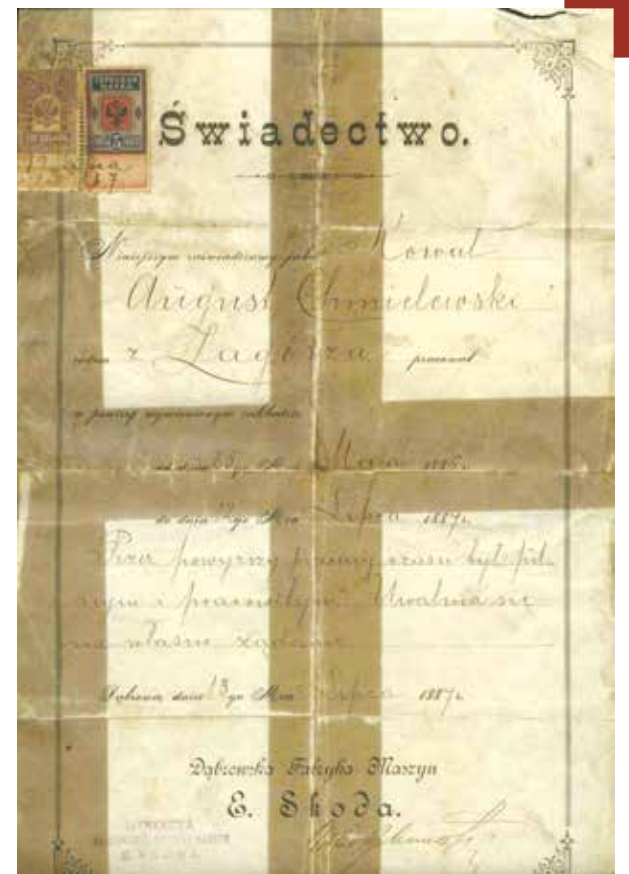
W Muzeum Miejskim „Sztęgarka” w Dąbrowie Górniczej znajdowały się dosłownie szczątkowe informacje na temat funkcjonowania Škody w naszym mieście. Najważniejszym dowodem na istnienie zakładu było świadectwo pracy Augusta Chmielewskiego z Zagórza, z którego wynika, że w roku 1887 był on zatrudniony w Dąbrowskiej Fabryce Maszyn E. Škoda, gdzie pracował jako kowal. Dzięki nawiązaniu współpracy z muzeum w Pilźnie zyskaliśmy kolejne dowody funkcjonowania Škody w dąbrowskiej fabryce, m.in. fotografię pracowników zakładu z roku 1887.

W czasie „Weekendu po czesku” 1 i 2 września 2017 na terenie Fabryki Pełnej Życia zapraszamy do obejrzenia specjalnej wystawy dokumentującej historię opisaną powyżej.

Wojciech Czyżewski
Współpraca: Arkadiusz Rybak

1887 – Korespondencja firmowa zakładu w Dąbrowie.

1887 – Świadectwo pracy z Dąbrowy Górniczej.

1887 – Pracownicy Škody w Dąbrowie Górniczej. Zbiory archiwum w Pilźnie.

1910 – Warsztat mechaniczny, wybudowany w 1906 r., gdzie produkowano turbiny parowe.

1880 – Emil Škoda na terenie swojej huty.

1925 – T. G. Masaryk (pierwszy prezydent Czechosłowacji) przy samochodzie Škoda 25/100 Hispano-Suiza, produkowanym na licencji francuskiej.

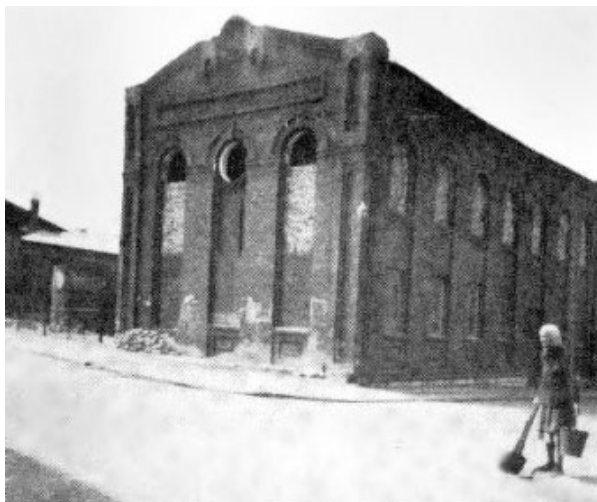
Emil Škoda wraz z małżonką i współpracownikami firmy.

(NIE) MIEJSCA PAMIĘCI

W wielu polskich miastach pamięć o żydowsko-polskiej kulturze i wielowiekowej wspólnej historii została trwale przysłonięta. Stare macewy, żydowskie nagrobki wykorzystano do budowy dróg, bloków i krawężników lub posłużyły jako niezwykle trwałe koła szlifierskie. Po miejscach, na których stały synagogi, mykwy i kirkuty najczęściej nie ma już śladu. Podobnie zapomniane miejsca i wyrywki z dąbrowskiej historii przypomina Anita Jasińska.

Ludność wyznania mojżeszowego miała swój wkład w rozwój Dąbrowy Górniczej, ale niestety do dzisiaj nie zostało wiele materialnych śladów o tym przypominających. Po drugiej wojnie światowej, budując nowoczesną infrastrukturę miasta nie dbano o to, by zabezpieczyć ślady pozostałe po dąbrowskich Żydach.

Mimo, że w sąsiednim Będzinie Żydzi zaczęli się osiedlać już w XV wieku, to teren dzisiejszej Dąbrowy Górniczej stał się dla nich na tyle atrakcyjny wraz z nadejściem XIX wieku. Jednak dopiero po powstaniu styczniowym (1863-1864), kiedy to na terenie Dąbrowy rozpoczął się prężny rozwój przemysłu, ludność żydowska zaczęła się tu osiedlać. Warto przypomnieć, że był to czas budowy kolei warszawsko-wiedeńskiej, powstawania wielu firm i sklepów oraz dynamicznie działającego przemysłu metalurgicznego. Okres pokoju, jaki panował w tym czasie w Europie, sprzyjał rozwojowi handlu. W mieście działało około 120 żydowskich firm, a w samych Strzemieszycach – 30 sklepów. W 1916 roku, czyli w momencie uzyskania przez Dąbrowę Górniczą praw miejskich, 16%

בית הכנסת של ר' ברל פוקס היה חלק גדול בבנייתו

mieszkańców stanowili Żydzi. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, dąbrowscy Żydzi postawili na branżę usługową. Zajmowali się galanterią, przemysłem spożywczym, prowadzili kawiarnie i restauracje (z 70 takich miejsc, 10 należało do właścicieli wyznania mojżeszowego). W mieście powstały domy modlitwy, dwie synagogi, mykwa (żydowska łaźnia) oraz kirkut (cmentarz). Pierwsza z dwóch synagog, powszechnie zwana Wielką, została zbudowana jeszcze w 1916 r. Początkowe próby ustalenia jej właściwego położenia kończyły się niepowodzeniem. Dopiero dociekliwe badania Sylwestra Dominika, twór-

W 1916 roku, czyli w momencie uzyskania przez Dąbrowę Górniczą praw miejskich, 16% mieszkańców stanowili Żydzi.

cy portalu internetowego „Dawna Dąbrowa”, przyniosły oczekiwany efekt. Ostatecznie dowiedziano, że bożnicę usytuowano przy zbiegu dwóch ulic: Fryderyka Chopina i Stefana Okrzei. Po II wojnie światowej, w murach dobrze zachowanej przedwojennej synagogi najpierw powstała rozlewnia win, potem warsztat samochodowy i stacja diagnostyczna, a w końcu budynek rozebrano pod budowę bloków z wielkiej płyty.

Wiedzę o wyglądzie budowli przynoszą nieliczne zdjęcia, w tym wykonane przez Niemców w czasie okupacji fotografie fresków pokrywających wnętrze świątyni i kilkusekundowy urywek filmu Telewizji Katowice, który rejestruje nieczynną bożnicę.

Wiadomości o drugiej synagodze są uboższe i opierają się przede wszystkim na przekazach ustnych. Sylwester Dominik rozwiewa wszelkie wątpliwości, udostępniając wyimek tekstu opublikowanego 7 listopada 1935 roku w „Kurierze Porannym”, który donosił o włamaniu do synagogi w celu rabunkowym. Budynek bożnicy zlokalizowany był na Redenie przy ulicy Królowej Jadwigi 29.

Kirkut, czyli żydowski cmentarz, podobnie jak Wielka Synagoga, przetrwał wojnę. Nekropolia powstała w latach dwudziestych XX wieku przy ulicy Jaworowej (Mydlice), a jego powierzchnia wynosiła 0,4 ha. Niestety, zlikwidowany podczas budowy osiedla, nie doczekał się przeniesienia w inne, być może mniej atrakcyjne miejsce. Prawdopodobnie, nie ekshumowano ciał (nie zachowały się żadne

Foto z lewej i powyżej: Synagoga Wielka w Dąbrowie Górniczej.

dokumenty, które mogłyby potwierdzić lub odrzucić tę tezę), a macewy (pionowe płyty nagrobne) zostały zniszczone. Latem 1993 roku w miejscu dawnego cmentarza postawiono obelisk z menorą (siedmioramienny świecznik), a z pozostałości po odkrytych macewach utworzono minilapidarium. W opracowaniu pod redakcją Leszka Hońdo i Dariusza Rozmusa przygotowano katalog dwudziestu siedmiu odnalezionych nagrobków (często jedynie we fragmentach).

Tajemnicą pozostają losy mykwy, żydowskiej łaźni. Dziś wiemy, że to skromny budynek usytuowany przy ulicy Waleriana Łukasińskiego, który podlega pod Wspólnotę Kościołów Chrystusowych.

To, co przetrwało wojnę, zostało unicestwione kilkadziesiąt lat po niej. Synagogi zrównano z ziemią, a cmentarz zniszczono, nie troszcząc się o złożone tam ciała. Krajobraz dąbrowskiego miasta został pozbawiony elementów kultury żydowskiej, która odgrywała istotną rolę w przedwojennym życiu zagłębiowskiego społeczeństwa. Ślady, podobnie jak ludzi, zgładzono. Być może zupełnie nieświadomie oczyszczono panoramę Dąbrowy z miejsc, które mogłyby przypominać o żydowskich rodzinach. Fundacja Brama Cukermana przygotowała projekt Opowieści Nieobecnych, który stara się wskrzesić zarzuconą pamięć o przeszłości województwa śląskiego.

Anita Jasińska

PS. Czuję się w obowiązku podziękować Paniom Magdalenie Cyjankiewicz i Joannie Tokaj za pomoc w przygotowaniu tekstu.

Warto odwiedzić portal tworzony przez Sylwestra Dominika „Dawna Dąbrowa”, który pełni funkcję skarbnicy wiedzy o przeszłości naszego miasta. www.dawnadabrowa.pl

Nieocenioną skarbnicą wiedzy są też książki pamięci tworzone w języku jidysz lub hebrajskim i tłumaczone na polski. www.jewishgen.org/Yizkor/dabrowa/dabrowa.html.

Wiele informacji na temat społeczności żydowskiej w Zagłębiu Dąbrowskim przynosi zbiór 2400 fotografii, które zostały przywiezione do obozu Auschwitz-Birkenau w 1945 roku w jednej z walizek więźniów. Zdjęcia można zobaczyć w albumie „Zanim odeszli... Fotografie znalezione w Auschwitz”. Red. Kersten Brandt, Hanno Lowewy, Krystyna Oleksy. Oświęcim 2001.

Fragmenty malowideł na ścianach z dąbrowskiej Synagogi Wielkiej

Więcej na:
fabrykapelnazycia.pl/alternatywnik

/fabrykapelnazycia

Aktywni seniorzy do dzieła!

Od marca Stowarzyszenie „Razem w Przyszłość” realizuje projekt „Kompetentna Rada Seniorów w Gminie Dąbrowa Górnicza”, który skierowany jest dla wszystkich mieszkańców Dąbrowy Górniczej powyżej 60. roku życia.

Głównym celem projektu jest zwiększenie skuteczności działania i wzrost znaczenia Rady Seniorów Miasta Dąbrowa Górnicza w procesach decyzyjnych oraz aktywizacja seniorów poprzez wzmocnienie ich uczestnictwa w partycypacyjnym modelu demokracji w naszym mieście.

Już pod koniec sierpnia członkowie Rady Seniorów będą mieli możliwość wzięcia udziału w cyklu warsztatów obywatelskich i coachingowych, które przyczynią się do podwyższenia kompetencji radnych seniorów, rozwiną ich umiejętności społeczne, konsultacyjne i komunikacyjne, inicjowania wydarzeń, budowania zespołu, a także opiniowania aktów prawa miejscowego. Dzięki zajęciom warsztatowym z promocji i PR będą oni mogli skutecznie promować i upowszechniać działalność Rady Seniorów oraz inne inicjatywy społeczne dąbrowskich seniorów.

Istotnym elementem projektu „Kompetentna Rada Seniorów w Gminie Dąbrowa Górnicza” jest również edukacja obywatelska osób powyżej 60. roku życia. Dlatego też w ramach projektu zaplanowano cykl wykładów dla seniorów na temat możliwości ich udziału w życiu społecznym i publicznym miasta, w procesach decyzyjnych, skutecznym rzecznictwie interesów, aktywnych konsul-

Warsztaty dla seniorów odbywające się w siedzibie Stowarzyszenia „Razem w Przyszłość”.

tacjach, wdrażaniu dobrych praktyk sprawdzonych w innych miastach oraz wykorzystania nowoczesnych narzędzi partycypacji obywatelskiej dla seniorów. Do chwili obecnej odbyły się już trzy takie wykłady. We wrześniu organizatorzy zapraszają na dwa kolejne. Odbędą się również trzy Kawiarenki Obywatelskie, podczas których poruszane będą tematy istotne dla dąbrowskich seniorów. Projekt „Kompetentna Rada Seniorów w Gminie Dąbrowa Górnicza” zakończy wielka impreza integracyjna – Bal Seniorów, zaplanowany dla 300 osób.

Informacje dotyczące oferty projektowej można uzyskać bezpośrednio w siedzibie Stowarzyszenia „Razem w Przyszłość” w Dąbrowie Górniczej przy Al. J. Piłsudskiego 34E/661A i telefonicznie pod nr 504 983 124 lub 784 934 384. Można je znaleźć również na stronie internetowej www.SeniorzywDabrowieGorniczej.com oraz na facebook'u Seniorzy w Dąbrowie Górniczej.

Zapraszamy serdecznie do udziału w projekcie wszystkich dąbrowskich seniorów.

Kaja Jagodzińska

FESTIWAL LUDZI AKTYWNYCH W NOWEJ ODSŁONIE!

Przed nami niesamowite wydarzenie! Kolejny Festiwal Ludzi Aktywnych. Tym razem w nowym miejscu i w nowej odsłonie. Festiwal przenosimy do Fabryki Pełnej Życia i potrwa dwa dni – 16 i 17 września.

Tegoroczny Festiwal otworzy o godzinie 14.00 Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza – Zbigniew Podraza.

Pierwszego dnia w godzinach od 14.00 do 20.00 będą czynne stoiska organizacji, gdzie na odwiedzających Fabrykę Pełną Życia czekać będzie mnóstwo atrakcji m.in. dla najmłodszych Bieg Przedszkolaka, warsztaty plastyczne i zabawy taneczne, dla nieco starszych pomiar poziomu cukru, zajęcia sportowe, porady dietetyczne, degustacje itp. Na scenie festiwalowej będzie

Co roku Festiwal Ludzi Aktywnych jest świętem dąbrowskich organizacji pozarządowych.

można podziwiać prezentacje artystyczne zespołów i grup działających oraz prowadzonych przez dąbrowskie organizacje pozarządowe.

Drugiego dnia w godzinach od 10.00 do 14.00 organizacje pozarządowe zaprezentują się od strony warsztatowej i przygotują atrakcje dla małych i dużych.

Dodatkowo w oba dni zapraszamy na cykl wykładów. Posłuchać będzie można m.in. Henryka i Ludwikę Wujec, Piotra Frączaka, czy wziąć udział w debacie prezydenckiej na temat rewitalizacji Dąbrowy Górniczej.

(Z)ROZUM SENIORA

Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. Profesora Zbigniewa Religi, Śląski Oddział Wojewódzki Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków oraz Centrum Aktywności Obywatelskiej w Dąbrowie Górniczej zapraszają na otwarte wydarzenie „(z) Rozum Seniora”.

Seminarium odbędzie się 10 października w godzinach 9.00-15.00 w Centrum Aktywności Obywatelskiej (ul. Sienkiewicza 6a, Dąbrowa Górnicza) i dotyczyć będzie zdrowia psychicznego w wieku senioralnym.

Podczas seminarium poruszone zostaną cztery tematy: zdrowe odżywianie w wieku senioralnym i jego wpływ na zdrowie psychiczne, zdrowy styl życia – ćwiczenia fizyczne wpływające na dobre samopoczucie w wieku senioralnym, wpływ wykluczenia społecznego i nierównego traktowania na zdrowie psychiczne oraz uprzedzenia i stereotypy dotyczące chorób psychicznych, w tym depresji.

Każdy z uczestników seminarium otrzyma pamiątkowy upominek. Liczba miejsc ograniczona, dlatego prosimy o odbiór biletów wstępu w Centrum Aktywności Obywatelskiej w pokoju nr 12 w godzinach 8.00-14.00.

KOPERTA, KTÓRA RATUJE ŻYCIE

Pilotażowy program „Dąbrowska koperta życia”, który rozpoczęto podczas Dąbrowskiego Dnia Seniora oraz pierwszego koncertu z cyklu „Dąbrowa łączy pokolenia”, okazał się sukcesem. Około 200 dąbrowskich seniorów odebrało koperty.

To bardzo ważna inicjatywa, która w wielu przypadkach może uratować życie. „Koperta życia” przyspiesza ratownikom medycznym dostęp do ważnych informacji medycznych mogących uratować życie, ułatwia pracę innym służbom oraz zwiększa poczucie bezpieczeństwa osób starszych.

Wszystkie osoby starsze i samotne, które chciałyby odebrać „Dąbrowską Kopertę Życia”, zapraszamy do Centrum Aktywności Obywatelskiej (ul. Sienkiewicza 6a, Dąbrowa Górnicza) w godzinach 8.00-16.00.

Dąbrowa znów połączy pokolenia

We wrześniu, po wakacyjnej przerwie, znów spotkamy się na koncercie z cyklu „Dąbrowa łączy pokolenia”. Muzyczne wydarzenie odbędzie się 6 września o godz. 18:00, a na scenie Sali Teatralnej PKZ staną Andrzej Sikorowski i Maja Sikorowska z zespołem.

Cykl „Dąbrowa łączy pokolenia” skierowany jest do wszystkich, ale ze szczególnym wyróżnieniem seniorów, którzy mają możliwość zaproszenia na koncert dzieci i wnuki. **Jest to możliwe dzięki specjalnej cenie biletu, która dla seniora wynosi jedynie 5 zł i dodatkowe 5 zł, jeśli osoba w wieku powyżej 60 lat decyduje się spędzić koncertowy wieczór w Pałacu Kultury Zagłębia z osobą towarzyszącą.**

PARK HALLERA

DOŻYNKI MIEJSKIE

3 września 2017 r.

ZAPRASZA
Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza
Zbigniew Podraza

PROGRAM

- 13.30**
Uformowanie pochodu dożynkowego na Placu Wolności
- 13.45**
Przemarsz korowodu dożynkowego do Bazyliki Najświętszej Maryi Panny Anielskiej
- 14.00**
Msza dożynkowa
- 15.00**
Przemarsz korowodu dożynkowego do Parku Hallera
- 15.30**
Oficjalne uroczystości dożynkowe
- 16.00**
Występ uczniów Szkoły Podstawowej nr 5
- 16.30**
Występ Kół Gospodyń Wiejskich
- 17.00**
Zespół Pieśni i Tańca PKZ Gotowanie
- 18.00**
Redlin Folk Music Show
- 19.15**
Tacy Sami – LP Show
- 20.30**
Zespół Future Folk
- 22.30**
Zakończenie

► GOSPODARZ:
Strzemieszyce Wielkie

Organizator:
Pałac Kultury Zagłębia

DĄBROWA GÓRNICZA
dla aktywnych

Zbigniew Podraza, Prezydent Dąbrowy Górniczej,
zaprasza na kolejne wydarzenie z cyklu:

Dąbrowa łączy pokolenia

koncert

ANDRZEJA SIKOROWSKIEGO I MAI SIKOROWSKIEJ

z zespołem

PAŁAC KULTURY ZAGŁĘBIA
6 WRZEŚNIA 2017, GODZ. 18.00

Pałac Kultury Zagłębia

DĄBROWA GÓRNICZA
dla aktywnych

Przemiana śródmieścia to najważniejsze wyzwanie modernizacyjne od czasu powstania Dąbrowy Górniczej. Po roku analiz i szerokich konsultacji społecznych czas na projektowanie i realizację oczekiwań dąbrowian.

PIERWSZY R

Uczmy się na cudzych błędach – brzmi stara maksyma. Niestety, nie zawsze stosowana w praktyce. Tymczasem cudzych błędów nie trzeba szukać daleko. Kiedy Sosnowiec zbliżał się do swoich 100. urodzin, ówczesne władze największego miasta Zagłębia podjęły decyzję o zmianie śródmieścia. Patelnia miała zostać nowoczesnym centrum, skrzącym się aluminium i taflami szkła. Na rynek rzucono obligacje miejskie, wydano niebotyczne, jak na owe czasy, pieniądze, wybrano projekt i z determinacją wybudowano coś, co dziś można uznać za architektoniczne nieporozumienie. Nie miejsce tu na omawianie skali błędnych założeń, które doprowadziły do stworzenia tzw. Placu Stulecia w przejściu podziemnym. Wystarczy zauważyć, że władze Sosnowca ogłosiły niedawno konieczność zmian w tym obszarze. Sosnowiczanom wiosną br. przedstawiono nawet koncepcję wyłonioną w drodze konkursu architektonicznego i barwne wizualizacje. A zatem wystarczyło kilkanaście lat, by uznać, że sosnowiecki Plac Stulecia nie przetrwał próby czasu. Stało się tak m.in. dlatego, że w trakcie podejmowania decyzji o jego kształcie nie przeprowadzono konsultacji społecznych, nie oceniono potencjału całego śródmieścia, nie dokonano koniecznych zmian w sąsiedztwie inwestycji. Odpowiedzialne projektowanie wymaga zgoda odmiennego podejścia.

Dlatego, gdy dąbrowski projekt Fabryka Pełna Życia zyskał wysoką ocenę, a tym samym 4 miliony dotacji, w konkursie Ministerstwa Rozwoju i znalazł się wśród 20 modelowych polskich rewitalizacji, wiedzieliśmy jedno – gdy do pracy zaprosimy urbanistów i architektów, musimy mieć pewność, że Fabryka nie stanie się oderwaną od rzeczywistości błyskotką. Wiedzieliśmy też, że przed nami zadanie o rozmiarach znacznie wykraczających poza obręb dawnych murów zakładu obrabiarek. Po roku badań opinii mieszkańców, analiz szczegółowych opracowań dot. komunikacji, bezpieczeństwa, uwarunkowań prawnych i przymiarek do koncepcji urbanistycznych, wiemy na pewno – by uruchomić nowe serce Dąbrowy Górniczej na terenie Fabryki Pełnej Życia, konieczne jest przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych obejmujących całe miasto. Ale po kolei.

Wojciech Czyżewski, Przewodniczący Zespołu ds. Fabryki Pełnej Życia
Współpraca: Piotra Drygała, Zastępca Przewodniczącego Zespołu ds. FPŻ

BADANIA I ANALIZY

foto: Wojciech Czyżewski

Od sierpnia 2016 roku, w ramach projektu Fabryka Pełna Życia, przeprowadziliśmy kompleksowe badania społeczne. Na początek zrealizowaliśmy 150 pogłębionych wywiadów z przedsiębiorcami prowadzącymi działalność na terenie Priorytetowego Obszaru Rewitalizacji Centrum (tzw. POR Centrum).

Później od 450 pozostałych przedsiębiorców z Dąbrowy Górniczej zebraliśmy wiedzę na temat potencjału gospodarczego i planów na przyszłość, w tym dot. ich oczekiwań od śródmieścia miasta. Od 200 mieszkańców śródmieścia Dąbrowy Górniczej zgromadziliśmy informacje na temat społeczno-ekonomicznych uwarunkowań dotyczących badanego obszaru oraz wspólnie z nimi wypracowaliśmy wnioski i rekomendacje na potrzeby funkcjonalnego programu rewitalizacji. Z kolei 500 mieszkańców pozostałych dzielnic Dąbrowy Górniczej, dobranych z uwzględnieniem dzielnicy zamieszkiwania oraz płci i wieku, zbadaliśmy pod kątem potrzeb i pożądanego kierunku zagospodarowania obszaru centrum. Przeprowadziliśmy badania wśród 776 uczniów szkół średnich z Dąbrowy Górniczej i innych miast Zagłębia, dotyczyły one m.in. planów życiowych młodzieży, w tym zawodowych, w perspektywie 5 do 10 lat. Podobnie, o określenie planów dotyczących miejsca zamieszkania na najbliższe 5 lat, zapytaliśmy 729 studentów uczelni wyższych z Dąbrowy Górniczej i Sosnowca.

Ww. badania socjologiczne zostały wsparte szczegółową analizą sfery społecznej w oparciu o podstawowe wskaźniki dot. zjawisk demograficznych, aktywności społecznej, jakości usług publicznych ze szczególnym uwzględnieniem edukacji i ochrony zdrowia. W efekcie uzyskaliśmy wieloaspektowy obraz warunków życia i oczekiwań mieszkańców Zagłębia Dąbrowskiego oraz Dąbrowy Górniczej.

ZADANIA ANIMACYJNE

Przez rok na terenie Fabryki Pełnej Życia wspólnie z partnerami społecznymi i instytucjonalnymi zrealizowaliśmy ponad 30 wydarzeń kulturalnych – od seansów letniego kina plenerowego, przez zloty samochodowe po duże koncerty, takie jak alternatywna odsłona Dni Dąbrowy Górniczej. Wiele wydarzeń wciąż przed

nami – tylko we wrześniu czekają dąbrowian na „Weekendu po czesku” i „Festiwalu Ludzi Aktywnych”. Warto tu też wspomnieć o otwartym sezonowym kontenerze Fittzner. Jest on miejscem spotkań i imprez przy okazji koncertów, w tym muzyki elektronicznej, hip-hopu, bluesa i jazzu – od początku działalności w popularnym Fittznerze zorganizowano ponad 20 koncertów.

Organizacjom pozarządowym na realizację projektów przez mieszkańców Dąbrowy Górniczej pomagamy. W ramach działań związanych z Fabryką przyznaliśmy dotąd 12 grantów, w kwotach od 3 tys. do 20 tys. zł. Na ich podstawie wdrożono wiele przedsięwzięć, takich jak Kulturalne Zabawy, Tydzień z Planszą czy gry miejskie.

W surowej fabrycznej przestrzeni, tuż obok dawnego biurowca, powstał ogród społeczny – zielony skwer wykonany wspólnie z mieszkańcami, którym dziś zajmują się m.in. dąbrowscy seniorzy.

WYPRACOWANIE KONCEPCJI URBANISTYCZNO-PRZESTRZENNEJ

foto: Wojciech Czyżewski

Wspólnie z Pracownią Badań i Innowacji Społecznych Stocznia oraz organizacjami z Dąbrowy Górniczej przygotowaliśmy i przetestowaliśmy kilka metod, dzięki którym dyskutujemy obecnie z mieszkańcami o funkcjach, jakie mają być realizowane w przyszłym centrum oraz o ich potrzebach związa-

nych z urządzeniem tej przestrzeni. Przeprowadziliśmy szkolenia dla lokalnych liderów stowarzyszeń i fundacji, a następnie w drodze zamówień publicznych, zlecieliśmy ich realizację.

Stowarzyszenie Civitas zorganizowało dotychczas spacerów badawczych, podczas których ze-

OK Z ŻYCIA FABRYKI

WARSZTATY EKSPERCKIE

Zaplanowanie funkcji oraz układu przestrzennego śródmieścia Dąbrowy Górniczej wspólnie z mieszkańcami to tylko jeden z elementów re-

witalizacji. Równie ważny jest sposób, w jaki ten obszar będzie zarządzany. Przed nami wiele wyzwań dotyczących koordynacji prac remontowych, zachowania spójności koncepcji, zarządzania mieniem i majątkiem, który w tym obszarze się znajduje, utrzymania spójności estetycznej przestrzeni, ale i odpowiedniego wykorzystania zasobów lokalowych znajdujących się w centrum Dąbrowy Górniczej. By temu sprostać, zorganizowaliśmy warsztaty eksperckie z udziałem specjalistów ds. rewitalizacji, z takich miast jak Wrocław, Wałbrzych, Gliwice, Warszawa. Raport z warsztatów jest materiałem wyjściowym dla opracowania odpowiedniej formy prawnej zarządzania rewitalizowanym obszarem.

PLAN URBANISTYCZNY

W sierpniu na podstawie badań, analiz, raportów z warsztatów i konsultacji, zlecono opracowanie spójnej koncepcji urbanistyczno-architektonicznej dla śródmieścia Dąbrowy Górniczej ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Fabryki Pełnej Życia.

Wdrożyliśmy też prace architektoniczne nad stworzeniem w Fabryce miejsca, które zgodnie z oczekiwaniami mieszkańców ma się stać uosobieniem zmiany, przestrzenią konsultacji i dyskusji w dalszych etapach projektu. Jednocześnie zdecydowaliśmy się na podjęcie wyzwania uratowania, podlegającej trwałej degradacji, ul. 3 Maja. Szczegóły dot. tych działań przedstawimy w kolejnym wydaniu „Przeglądu Dąbrowskiego”.

atrakcje „wzrostu”. W tym celu, np. prezentacja pionierów dąbrowskiego przemysłu czy realizacja filmu poświęconego pracownikom zakładów DEFUM. Do ciekawej historii fabryki nawiązuje także mural obrazujący założyciela zakładu Emila Škodę z Pilzna. Ważnym elementem odnajdywania lokalnej tożsamości było odwołanie się do historii nadania praw miejskich Dąbrowie Górniczej tablicy pamiątkowej dedykowanej Komitetom Obywatelskim z 1914 r. Dziedzictwa poszukujemy wspólnie z mieszkańcami Dąbrowy poprzez Alternatywnik Dąbrowski – cykl publikacji nt. różnych aspektów lokalnej pamięci. W czasie roku funkcjonowania Fabryka Pełna Życia stała się pejzażem i tłem dla wielu sesji fotograficznych – od ślubnych, po fantastyczne i motoryzacyjne. Powstało tu też kilka teledysków muzycznych.

PRZESTRZENNEJ

wadzi-
zyszeń
publicz-
tą 7
brano

od dąbrowian wskazówki dot. poprawy przestrzeni publicznej miasta. W spacerach uczestniczy zwykle 5-6 osób reprezentujących różne grupy wiekowe i zawodowe, a także osoby niepełnosprawne.

W tym samym czasie Fundacja Godne Życie przeprowadziła setki inspirujących rozmów z mieszkańcami miasta w ramach mobilnych punktów konsultacyjnych. Dzięki nim pracownicy fundacji poznali niesamowite historie związane z naszym miastem, wsłuchali się w aktualne problemy osób odwiedzających lub mieszkających w dąbrowskim śródmieściu oraz pobudzili lawinę świeżych i niecodziennych pomysłów na ich rozwiązanie.

Uzupełnieniem powyższych metod są debaty podwórkowe, w których mieszkańcy poszczególnych dzielnic Dąbrowy Górniczej przedstawiają własne oczekiwania wobec śródmieścia. Dotąd odbyło się 5 debat: w Tuczawie, Okradzionowie, na osiedlu Kasprzaka, Manhattanie i w centrum.

ZADANIA EDUKACYJNO-INFORMACYJNE

Jednym z najważniejszych celów projektu Fabryka Pełna Życia jest wzmocnienie kapitału społecznego i tożsamości lokalnej oraz autentyczne zaangażowanie seniorów w procesy rewitalizacyjne. By tego dokonać, opracowaliśmy pilotażowy pakiet senioralny – 6 scenariuszy, obejmujących 12 godzin warsztatów modelowych, które odbywają się w wyznaczonych grupach. Kolejnym pakietem, mającym doprowadzić do zaangażowania, tym razem młodzieży, w procesy rewita-

lizacyjne jest pakiet młodzieżowy. W jego skład wchodzi 6 scenariuszy zajęć trwających min. 2 godz. lekcyjne. Przeznaczony jest dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych (16-19 lat). Pierwsze spotkania mamy już za sobą, po zakończeniu lekcji pilotażowych pakiet młodzieżowy będzie wdrażany w kolejnych dąbrowskich szkołach. Trzeci komponent edukacyjny oparto o praktyczne zastosowanie mechanizmu budżetu partycypacyjnego. Specjalnie dobrani, w procesie wymagającej rekrutacji, animatorzy dzielnicowi mają za zadanie animować wśród mieszkańców proces dyskusji o zmianach w dzielnicy, przekładając następnie jej wyniki na realizację zadań przez urząd miejski. Budżet partycypacyjny, opracowany w Dąbrowie Górniczej w zupełnie nowej formule, pozwala w praktyczny sposób nabyć umiejętności, tak potrzebne mieszkańcom i urzędnikom we wspólnym rozwiązywaniu problemów i podejmowaniu decyzji dot. zagospodarowania przestrzennego.

MARCIN BAZYŁAK

pierwszy zastępca prezydenta Dąbrowy Górniczej

Rok temu zburzyliśmy mur, który przez lata odgradzał dąbrowian od terenów przemysłowych w samym centrum naszego miasta. Jego zburzenie było symbolicznym początkiem nowego myślenia o Dąbrowie Górniczej, jako o mieście z wielofunkcyjnym śródmieściem, dobrze skomunikowanym i przede wszystkim – bezpiecznym. Takie bowiem są oczekiwania mieszkańców i w tym kierunku idą nasze prace związane z planowaniem i realizacją działań zapoczątkowanych rok temu.

Naszym celem jest stworzenie nie tylko atrakcyjnego śródmieścia, ale również jego dobre skomunikowanie. Dlatego też projektujemy nową drogę, która ułatwi dojazd do dworca i zmniejszy ruch samochodów w ścisłym centrum. Z kolei budowa przy dworcach kolejowych centrów przesiadkowych wraz z tunelami łączącymi podzielone torami części miasta sprawi, że transport publiczny stanie się atrakcyjniejszy.

Wiemy jak tego dokonać i, jeśli wszystko się powiedzie, Dąbrowa Górnicza będzie miastem bezpiecznym i nowoczesnym.

fol. Bartosz Kowal

PIERWSZY ROK Z ŻYCIA FABRYKI

Czego mieszkańcy oczekują od Fabryki Pełnej Życia i śródmieścia Dąbrowy Górniczej? Najważniejsze konkluzje płynące z badań:

Śródmieście Dąbrowy Górniczej w oczach mieszkańców to dzielnica o największym potencjale, ale dziś odwiedzana przez nich głównie ze względu na zakupy w CH Pogoria.

Istnieje wyraźna potrzeba wypracowania koncepcji i zaprojektowania całego śródmieścia Dąbrowy Górniczej z uwzględnieniem obszaru Fabryki Pełnej Życia jako jego kluczowej części.

Na podstawie przeprowadzonych badań wiemy, że dla mieszkańców naturalne centrum, „serce miasta”, to obszar podzielony dziś na cztery nierówne części. Pierwszą ćwiartkę stanowi rejon Muzeum Miejskiego „Szttygarka” i ul. 3 Maja, drugą Centrum Handlowe Pogoria, trzecią Park Hallera, a czwartą rejon Dworca PKP, Pałacu Kultury Zagłębia, Placu Wolności oraz znajdującą się między nimi byłej Fabryki DEFUM.

Istotną barierę komunikacyjną i funkcjonalną stanowi podzielenie ww. obszarów ciągami drogowo-tramwajowymi, co powinno stanowić jeden z najistotniejszych problemów do rozwiązania w procesie rewitalizacji.

Ważną funkcją centrum Dąbrowy Górniczej jest krzyżowanie się w tym miejscu transportu publicznego.

Mieszkańcy z sentymentem odnoszą się do ulicy 3 Maja, którą uważają za ważną. Jednocześnie dostrzegają postępującą w ostatnich latach degradację tej ulicy. Dlatego, ich zdaniem, wymaga ona pilnie zmiany wizerunku i funkcji.

Istotną rolę w śródmieściu dla mieszkańców Dąbrowy odgrywają Park Hallera oraz Plac Wolności przed Pałacem Kultury Zagłębia. Obie te przestrzenie wymagają połączenia albo, mówiąc ściślej – Plac Wolności wymaga włączenia do przestrzeni parkowej przy zachowaniu funkcji reprezentacyjnej.

Głównym środkiem transportu dąbrowian jest samochód, a najczęściej podnoszonym problemem brak wystarczającej ilości miejsc do parkowania. To przede wszystkim samochodami mieszkańcy przyjeżdżają i poruszają się po centrum.

Ci sami badani wyrażają żądania, by centrum naszego miasta stało się przestrzenią przyjazną dla pieszych i rowerzystów, bez spalin i hałasu. Miejscem, w którym przyjemnie spędza się wolny czas, robi zakupy, korzysta z usług – w tym z bogatej oferty lokali gastronomicznych.

Rewitalizacja śródmieścia wymaga objęcia tego obszaru nadzorem umożliwiającym poprawę estetyki. Wprowadzeniem działań koordynacyjnych co do aranżacji zieleni, mebli miejskich, sztyldów i reklam.

Znaczny, niewykorzystywany dotąd, potencjał dla rozwoju śródmieścia stanowią studenci zagraniczni Wyższej Szkoły Biznesu, głównie Ukraińcy, studiujący stacjonarnie, zamieszkujący i podejmujący pracę głównie w nowych zakładach dąbrowskiej strefy ekonomicznej. Obecnie to ponad 700 studentów.

Rewitalizacja centrum wymaga szerokiej interwencji w sferze małej przedsiębiorczości. Stworzenia narzędzi, programów i projektów wsparcia oraz zachęty do prowadzenia działalności w tym obszarze. Dotyczy to usług gastronomicznych, wsparcia zakładów rzemieślniczych, a zwłaszcza przedsiębiorstw funkcjonujących w obszarze innowacji.

Mieszkańcy Dąbrowy Górniczej oczekują podjęcia przez miasto inwestycji zmierzających do przebudowy i nowej organizacji układu komunikacyjnego w centrum Dąbrowy Górniczej z uwzględnieniem zmian w organizacji transportu publicznego, dzięki którym możliwe stanie się uspokojenie i ograniczenie ruchu samochodowego, tak by dziś osobne ćwiartki śródmieścia stały się całością.

Eksperti podnoszą pilną konieczność powołania wyspecjalizowanego podmiotu, który w imieniu miasta zarządzałby rewitalizacją śródmieścia i procesem przemian w obszarze Fabryki Pełnej Życia. Instytucja ta powinna również prowadzić projekty i programy wspierające sferę społeczno-gospodarczą na wskazanym obszarze.

Wprowadzenie nowych funkcji i usług w obszarze Fabryki wymaga rozwinięcia sektora ekonomii społecznej oraz mechanizmów partnerstwa publiczno-prywatnego. Współpraca różnych podmiotów jest niezbędna dla stworzenia atrakcyjnej przestrzeni zrównoważonej ekonomicznie.

INTERNET W MIEŚCIE, MIASTO W INTERNECIE

W Dąbrowie Górniczej działa 26 miejskich punktów bezpłatnego dostępu do internetu. Będąc online, warto skorzystać z miejskiej aplikacji i dzięki temu być na bieżąco z wydarzeniami, poznać ciekawe miejsca albo spojrzeć na centrum i Pogorię III.

26 miejskich hot-spotów funkcjonuje od 2014 r. Z bezpłatnego połączenia z internetem można korzystać m.in. w budynkach miejskich instytucji, a także na placu Wolności w Centrum, placu Bema w Gołonogu, w parku Hallera, na ul. 3-go Maja, deptakach na Mydlicach, na Broadwayu, na osiedlach Kasprzaka, Adamieckiego, Łęknice, Młodych Hutników. Dostęp do sieci jest również w okolicy targowiska, na plaży nad Pogorią III, w Strzemieszycach i Antoniowie. Aby być online, wystarczy włączyć Wi-Fi w swoim urządzeniu i wybrać sieć Dębowy Świat.

Tak, jak w całej Polsce, także w Dąbrowie Górniczej, Urząd Komunikacji Elektronicznej, chroniąc interesy

operatorów komercyjnych, wprowadził ograniczenia dla bezpłatnych punktów dostępu. Dlatego transfer wynosi w nich 512 kb/s, miesięczny limit pobierania danych ustalono na 750 MB, a sesja jest automatycznie zrywana co 45 minut na 15 minut. Podczas tej przerwy nie jesteśmy jednak całkowicie „odcięci od internetu”. W tym czasie można m.in. przeglądać oficjalny portal miasta, obejrzeć widok z kamer albo posurfować po stronach Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego.

Oficjalną aplikację mobilną Dąbrowy Górniczej na smartfony i tablety, od początku 2016 r. można bezpłatnie pobrać w Google Play i AppStore. Korzystając z niej, m.in. można poznać ciekawe miejsca, otrzymać informacje o wydarzeniach kulturalnych i sportowych, wyszukać dogodne połączenie komunikacji miejskiej, przeczytać szczegółowe opisy tras spacerowych i rowerowych, wzbogaconych o funkcję nawigacji. Można też „na żywo” oglądać widok z kamer nad Pogorią III i w centrum miasta. Aplikacja posiada również moduł tzw. rozszerzonej rzeczywistości.

PK

Dębowy Świat

S T R E F A
BEZPŁATNEGO
INTERNETU

Przebudowa dąbrowskich dworców coraz bliżej! Podczas lipcowego spotkania z przedstawicielami kolejowych spółek zapadła ostateczna decyzja o rozpoczęciu modernizacji dworców w centrum i Gołonogu, a także rewitalizacji i przebudowy układów drogowych wokół nich.

– Jest decyzja! Podczas dzisiejszego spotkania w Ministerstwie Infrastruktury, wspólnie z prezydentem Zbigniewem Podrazą i posłem Robertem Warwasem, przekonaliśmy prezesów PKP i PKP PLK do rozpoczęcia projektowania zmian wokół dworców w centrum i Gołonogu. Dąbrowa Górnicza będzie liderem tego projektu, czeka nas bardzo dużo pracy, ale jestem przekonany, że wspólnie uda nam się zrealizować te inwestycje i do 2020 roku będziemy mogli korzystać ze Zintegrowanych Centrów Komunikacyjnych obejmujących dworce, parkingi, podziemne przejścia do peronów oraz bezpieczne dwupoziomowe przejazdy pod torami – informował na początku lipca w mediach społecznościowych Marcin Bazylak, zastępca prezydenta miasta.

W centrum powstanie Zintegrowane Centrum Komunikacyjne złożone z przystanków autobusowych, parkingów Park&Ride oraz parkingów i wypożyczalni rowerów. Dodatkowo stworzony zostanie zupełnie nowy węzeł drogowy umożliwiający bezpośredni dojazd do dworca oraz komunikujący go z rewitalizowanymi terenami dawnej fabryki maszyn DEFUM.

Kolej wyremontuje zabytkowy dworzec, przebuduje torowiska i perony, wybuduje podziemne przejścia pieszo-rowerowe łączące dworzec z peronami oraz tunel drogowy łączący ul. Kościuszki z ul. Limanowskiego.

W Gołonogu zadaniem gminy będzie stworzenie Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego z przystankami autobusowymi, parkingami oraz wypożyczalnią rowerów. Powstaną też dwa nowe węzły łączące dotychczasowy układ komunikacyjny z planowanym przez PKP tunelem w miejscu obecnego przejazdu kolejowego.

Poza budową tunelu, kolej zajmie się przebudową torowisk i peronów, remontem dworca oraz budową podziemnego przejścia pieszo-rowerowego łączącego dworzec z peronami.

– Razem z PKP S. A. i PKP PLK przygotowujemy dokumentację niezbędną do ogłoszenia wspólnego przetargu na projektowanie zmian wokół dąbrowskich dworców. Ogłosimy go we wrześniu, dzięki czemu efekty wspólnej inwestycji miasta i kolei powinny być widoczne do 2020 roku – podsumowuje wiceprezydent Bazylak.

Bartosz Matylewicz

Zmiany planowane przy dworcu w centrum Dąbrowy Górniczej

Zmiany planowane przy dworcu w Gołonogu

TRÓJKOLOROWY MURAL W FABRYCE

Po prawie 150 latach Emil Škoda wrócił do Zagłębia. Tym razem w formie muralu na jednym z budynków Fabryki Pełnej Życia. O dąbrowskiej historii twórcy znanej czeskiej marki piszemy w innym miejscu. Tutaj pokazujemy jedną z ciekawszych artystycznych realizacji w Dąbrowie Górniczej.

fol. Wojciech Czyżewski

Poświęcony Emilowi Škodzie mural jest niecodziennym połączeniem trzech technik artystycznych: malarstwa, grafiki i mozaiki. – Dla mnie najbardziej fascynujące jest jednocześnie zastosowanie techniki malarskiej, szablonu graficznego i wykonanych ręcznie elementów szklanych. Te ostatnie nadają muralowi dodatkowego kontekstu, nawiązując do bogatej dąbrowskiej tradycji produkcji szkła. Dlatego mam nadzieję, że obraz zostanie ciepło przyjęty i przyjmie się w Fabryce. Mnie w każdym razie od samego początku spodobał się ten brodaty starszy pan w stylowych okularach – podkreśla autorka muralu, dąbrowianka, Kalina Bańka.

Oprócz Emila Škody, mural przedstawia silnik parowy z pompą powietrzną z roku 1880, używany w zakładach czeskiego przemysłowca.

Wojciech Czyżewski

Kalina Bańka

www.kalinabanka.pl

fol. Wojciech Czyżewski

Urodzona w 1989 roku w Dąbrowie Górniczej. Absolwentka dąbrowskiego Liceum Plastycznego i Wydziału Ceramiki i Szkła Wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych. Od 2013 roku jest asystentką w Pracowni Szkła w Architekturze oraz Pracowni Witrażu Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu prowadzonej przez prof. nadzw. Ryszarda Więckowskiego. Zrealizowała sześć wystaw indywidualnych, wzięła udział w kilkudziesięciu wystawach szkła i malarstwa w kraju i za granicą. Jest laureatką kilkunastu konkursów, zarówno krajowych jak i międzynarodowych, z zakresu szkła, designu, grafiki i malarstwa (2016/2017 – zakwalifikowanie się do przeglądu „NEW GLASS REVIEW 38 – 100 wybranych szklanych dzieł 2016 roku”, Corning Museum of Glass, New York). W roku 2013 otrzymała nagrodę prezydenta Dąbrowy Górniczej za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej oraz Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Młoda Polska”. Jej działania projektowo-artystyczne balansują na pograniczu projektowania szkła, grafiki, malarstwa. W swoich pracach stara się wychodzić poza ramy dotychczasowego postrzegania szkła, często ukazując tradycyjne techniki w zupełnie nowym kontekście. Prywatnie – wielka miłośniczka psów rasy buldog francuski i szklanych wyrobów z Huty Szkła Żąbkowice.

SPRZĄTAJMY SWOJE ŚMIECI

Śmiecimy, śmiecimy, śmiecimy. Mimo, że dąbrowskie służby miejskie sprzątają na bieżąco tereny wokół dąbrowskich jezior, to i tak w różnych miejscach da się zauważyć większe i mniejsze reklamówki z przeglądem resztek biwakowego menu, butelki szklane najczęściej po piwie czy wódce, opakowania plastikowe po napojach. Zwrócił nam na to uwagę pan Wiesław, mieszkaniec Dąbrowy Górniczej, który z żalem skonstatował, że chcemy wypoczywać w pięknych, czystych miejscach,

a nie umiemy o nie zadbać, zostawiamy po sobie sterty odpadów.

Co tu dużo mówić. Każdy z nas chciałby wypoczywać w „pięknych okolicznościach przyrody... i niepowtarzalnej”, jak mówił Jan Himilbach w „Rejsie” Marka Piwowarskiego. Dlatego dajmy przyrodzie szansę, sprzątajmy po sobie, zabierajmy śmieci i wyrzucamy do pojemników. Nie będziemy się denerwować, kiedy przyjdziemy następnym razem.

LS

fol. Dariusz Nowak

PRZEŁAMAĆ SZPITALNĄ SZAROŚĆ

Pobyt w szpitalu, szczególnie dla dzieci, to trudne przeżycie. Żeby nieco umilić go małym pacjentom, dąbrowianin Maciej Kot od 17 lat ozdabia obrazami ściany oddziałów pediatrycznych.

– Chcę, żeby szpitale były bardziej przyjazne dzieciom. Żeby nie było na nich smutnej lamperii, szarości, ale więcej kolorów i pozytywnych akcentów, które pomogą złagodzić stres i dadzą najmłodszym trochę uśmiechu – tłumaczy Maciej Kot, który po raz kolejny pomalował ściany na dąbrowskiej pediatrii. Tym razem spod jego ręki wyszły zielone drzewa, ukwiecone łąki, motyle i jezioro.

– W ostatnich latach rocznie maluję ok. 20 szpitali, często oddalonych o kilkaset kilometrów od Dąbrowy Górniczej. Cieszę się, że ponownie mogłem zrobić coś w swoim mieście – podkreśla Maciej Kot.

Efekt nie byłby możliwy bez „prac budowlanych”.

– Malowanie poprzedziło łatanie, szpachlowanie, skrobanie, czyszczenie, gruntowanie, warstwowanie, uszczelnianie ubytków, nakładanie podkładu. Prace zajęły tydzień – wylicza Maciej Kot.

Dąbrowianin ma na koncie ponad 200 realizacji w całym kraju. Współpracował m.in. z fundacjami „Porozumienie bez barier”, „Mimo wszystko” i „TVN”. Aktualnie, z marką Kubuś, realizuje projekt „Kubusiowe Szpitale”, w ramach którego w ciągu 3 lat pomalował 50 oddziałów.

Oprócz oddziałów pediatrycznych, walkę z szarością i monotonią na ścianach prowadził też na oddziałach położniczych i neonatologicznych. W planach ma również wprowadzenie obrazów i żywych barw na oddział kardiologiczny. **PK**

foto: Przemysław Kędzior

MIASTO I OKOLICE
KOMENTARZ WOJCIECHA CZYŻEWSKIEGO

ZIELONE ŚWIATEŁKO ZMIAN

Dla mnie ta historia zaczęła się 11 listopada 2016 roku w trakcie przemarszu spod bazyliki. Szliśmy sobie w świątecznym nastroju i rozmawialiśmy, nie spiesząc, ze Zbigniewem Łukasikiem, wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej. A rozmawialiśmy o tym, co dookoła. Ja marudziłem, że to nasze miasto wygląda, jakby ktoś chory na zaburzenia wzrokowe go pokolorował, a reklamami poobwieszane jest jak na ruskim targu. Pan Zbigniew też coś narzekał, chyba że zimno, bo zimno było jak na Syberii. I nagle, jak już do Placu Wolności w przemarszu dochodziliśmy, odezwał się: – A wie pan co? To może niech się pan tym blokiem na Górników Redenu zainteresuje, bo zdaje się, że ma być remontowany...

Ja na blok spojrziałem i kwintesencją problemu mi się zdał, bo cały był w szyldach, poobwieszany banerami i zdominowany wielkoformatową płachtą. Trzeba działać – pomyślałem i za pośrednictwem radnego Piotra Hałudy umówiłem się na spotkanie z przedstawicielami wspólnoty mieszkaniowej.

Dobra rada konserwatora

W trakcie rozmowy okazało się, że wykończenie elewacji mieszkańcy Górników Redenu 2 konsultowali z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Ten, jak wynikało z przekazu, miał powiedzieć, że nic mu do tego, ale skoro już zapytali, to odradza stosowanie klinkieru na parterze, bo blok konkurencji z cegłą Pałacu Kultury Zagłębia nie wygra. Sugestię konserwatora uwzględniono w projekcie zmian. Przekonałem się o tym kilka dni później, gdy otrzymałem projekt modernizacji. Na wydruku widać było popielatą elegancki budynek z charakterystycznymi zaokrąglonymi balkonami. Było dobrze. Miało być jeszcze lepiej.

Wspólnota interesów

Jakiś czas po tym odbyło się spotkanie urzędników z przedstawicielami wspólnoty mieszkaniowej. – A co z reklamami? – padło pytanie. – Zarabiamy na nich, dlatego w projekcie modernizacji przewidzieliśmy montaż linek, na których będą wisiały. Z drugiej strony z bólem (a słowo ból przez „ó” kreskowane wymawiali) musimy przyznać, że szkoda byłoby zmarnować trud i wielkie zaangażowanie w to, by nasz dom wyglądał jak nowy – mówili mieszkańcy. Po czym zaczęli recytować całą litanię nierozwiąza-

nych przez lata problemów. Jeden z nich szczególnie strzelisty się wydawał. Był nim od dawna nieużywany wielki komin nad „Stylową” – własność MZBM-u. Bardzo komplikował modernizację i nadawał się tylko do zburzenia. W tym miejscu do akcji wkroczył Damian Rutkowski, zastępca prezydenta miasta. W efekcie, dziś próżno nad „Stylową” szukać komina.

Od tej pory poszło już z górki. Ustaliliśmy z członkami wspólnoty, że dotychczasowy reklamowy bałagan zastąpimy stylową instalacją świetlną z hasłem i logo Dąbrowy Górniczej, określiliśmy wysokość dzierżawy za korzystanie z powierzchni, omówiliśmy projekt i wspólnie z wykonawcą robót przystąpiliśmy do poprawy wizerunku bloku.

Komu to służy?

Wszystkim. Przede wszystkim członkom wspólnoty, którzy dziś są właścicielami mieszkań wartych więcej niż przed modernizacją. Także dlatego, że ich mieszkania znajdują się w estetycznym bloku. Nie wierzycie! Zapytajcie dąbrowskich deweloperów, dlaczego nowo budowanych budynków nie malują na różowo i nie obwieszają reklamami? Otóż mieszkania w blokach pomalowanych na biało lub w kolorach stonowanych (szare, piaskowe) sprzedają się szybciej i drożej. Bo ludzie nie kupują tylko wymarzonych 50 czy 70 metrów, a dużo więcej: lokalizację, otoczenie, standard wykonania i – co równie ważne – estetykę budynku.

Przy okazji kawałek atrakcyjnej przestrzeni w śródmieściu zyskali wszyscy dąbrowianie. Jest bowiem swoistym paradoksem, że człowiek, który wymalował sobie, dajmy na to wieżowiec na seledynowy i jaskrawożółty, wchodząc do domu uwalnia się z konieczności „podziwiania” efektu swej estetycznej nonszalancji, pozostawiając to tym, którzy obok jego bloku przechodzą i przejeżdżają. To dlatego coraz częściej w Dąbrowie Górniczej mówimy o przestrzeni wspólnej, która jako taka wymaga szczególnego traktowania.

A tak przy okazji

Jakiś czas temu Marcin Bazylak, pierwszy zastępca prezydenta miasta, ogłosił, że w nowym planie zagospodarowania przestrzennego na obszarze mniej więcej od ul. Augusta Cieszkowskiego (jeszcze niedawno Cedlera) do ul. Poniatowskiego przy malowaniu budynków obowiązuje zasada: kolor podstawowy (wyraźnie określony) + 20% dowolnego koloru dodatkowego, do tego dochodzą konkretne zasady używania materiałów elewacyjnych i zamieszczania reklam. Wyraźnie przy tym zaznaczono, że plan dotyczy tylko nowych inwestycji i remontów. Pojawiając się tu i ówdzie opowieści o przemalowywaniu niedawno pomalowanych dąbrowskich bloków są zatem wysane z palca. Wielbiciele różowo-błękitnych i brązowo-zielonych okazów z wielkiej płyty mogą spać spokojnie.

Wojciech Czyżewski

Instalacja świetlna dla aktywnych (kulturalnie, biznesowo, w trosce o przyrodę, naukowo, sportowo i na sto innych sposobów) od niedawna promuje hasło Dąbrowy Górniczej i zwiększa atrakcyjność dąbrowskiego śródmieścia.

foto: Wojciech Czyżewski

„LATO WYNALAZCÓW” DOBIEGA KOŃCA

Odchodzące już powoli w zapomnienie wakacje upłynęły w dąbrowskiej bibliotece pod hasłem „Lato wynalazców”. Przez dwa miesiące w Bibliotece Głównej oraz w filiach odbywały się zajęcia, warsztaty i konkursy w ramach Akcji Lato, które nawiązywały do odkryć zmieniających życie mieszkańców naszej planety.

Dzieci i młodzież miały szansę poznać gry i zabawy z czasów swoich dziadków, odkryć wynalazki prosto z Japonii, a także poeksperymentować z różnymi technikami plastycznymi. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty edukacyjno-konstrukcyjne z użyciem m.in. zestawów Lego Creator, Lego Disney, Lego Technic czy klocków XXL. Przez cały lipiec najaktywniejsi młodzi czytelnicy uczestniczyli w wycieczkach do JuraParku w Krasiejowie – muzeum paleontologicznego połączonego z parkiem rozrywki, gdzie w dalszym ciągu trwają wykopaliska.

Akcja Lato została dofinansowana ze środków Urzędu Miejskiego.

BIBLIOTECZNE PLAŻOWANIE

Już po raz drugi w tym sezonie wakacyjnym Miejska Biblioteka Publiczna powróciła na Pogórze III z dobrze znanym już projektem „Biblioteka na plaży”. Jak zawsze na najmłodszych czekał ogrom atrakcji, m.in. biblioteczne scrabble XXL, autorskie domino, literacka henna, pokazy gigantycznych baniek mydlanych czy kącik plastyczny. Główną atrakcją dla dzieci był spektakl autorstwa Fundacji Form. Art „Pirat Bucior, który zgubił skarb”, który zakończył się animacjami.

Biblioteczna impreza to jednak przede wszystkim spotkania autorskie. Tym razem gościliśmy Aleksandrę Chrobak, autorkę bestsellerowych „Beduinek na Instagramie” oraz Arkadego Pawła Fiedlera, wnuka wybit-

nego pisarza i podróżnika Arkadego Fiedlera, który „Maluchem” przemierzył Afrykę i Azję. Na scenie okazję do zaprezentowania się mieli także Projekt CzujCzuj oraz Ciućmoki – krzewiciele zagłębiowskiej gwary.

Ze sporym entuzjazmem zgromadzonej publiczności spotkał się także big beatowy koncert „Autostopem z piosenkami Karin Stanek” w wykonaniu Agnieszki Wajs z zespołem. „Malowana lala”, „Autostop”, czy „Chłopiec z gitarą” skutecznie przeniosły zgromadzoną publiczność w świat lat 60.

„Biblioteka na plaży” zakończyła się niezwykłym pokazem Teatru Ognia NAM-TARA, który przygotował niezwykle spektakl będący połączeniem muzyki i ognia, ale przede wszystkim energii i niezwykłych umiejętności.

Monika Bokri

SŁONECZNIKI 2017 — RUSZYŁO GŁOSOWANIE!

Z wielką radością informujemy, iż dwie biblioteczne inicjatywy – Easy English oraz Biblioteka Planszówek Junior biorą udział w plebiscycie portalu www.czasdladzieci.pl na najlepszą inicjatywę dla dzieci w województwie śląskim! Cieszymy się tym bardziej, gdyż to właśnie Państwo zgłosili nasze zajęcia jako te wyjątkowo atrakcyjne. Kolejnym etapem konkursu jest głosowanie poprzez stronę www.sloneczniki.czasdzieci.pl/ANKIETA-SLASK-2017.PHP. Nie ukrywamy, że liczymy na Państwa głosy. Nasz los jest w Waszych rękach! Dziękujemy!

**WRZESIEŃ
2017**

**Spotkania
Autorskie**

Renata Piątkowska
25.09 | godz. 8:00
Biblioteka Główna

25.09 | godz. 10:00
Filia nr 7

**Katarzyna Bulicz-
Kasprzak**
25.09 | godz. 17:00
Filia nr 2

Olga Rudnicka
28.09 | godz. 18:00
Biblioteka Główna

Szczegóły na:
biblioteka-dg.pl

ARCELORMITTAL POLAND POMAGA

Od lat ArcelorMittal Poland wspiera różnorakie inicjatywy społeczne. Także i w tym roku o wsparcie finansowe ze strony ArcelorMittal Poland mogą ubiegać się instytucje, fundacje, stowarzyszenia, itd., które realizują swoje projekty w miastach, w których zlokalizowane są oddziały spółki. Są to: Dąbrowa Górnicza, Kraków, Sosnowiec, Chorzów, Świętochłowice oraz Zdzieszowice.

– Projekt musi dotyczyć jednego z obszarów działalności społecznej ArcelorMittal Poland: edukacji (nacisk kładziemy szczególnie na szkoły techniczne i zawodowe), zdrowia, bezpieczeństwa, ekologii, sportu amatorskiego i zdrowego stylu życia oraz szeroko rozumianej pomocy społecznej – podkreśla Karolina Muza-Adamiec, szefowa Biura Odpowiedzialności Biznesu ArcelorMittal Poland.

Jeśli chodzi o ubiegły rok w Dąbrowie Górniczej, firma wyposażała salę audiowizualną w Technicznych Zakładach Naukowych, pomogła w doposażeniu biblioteki w Sztygarce w sprzęt komputerowy oraz udzieliła wsparcia szkołom kupując potrzebny sprzęt dydaktyczny.

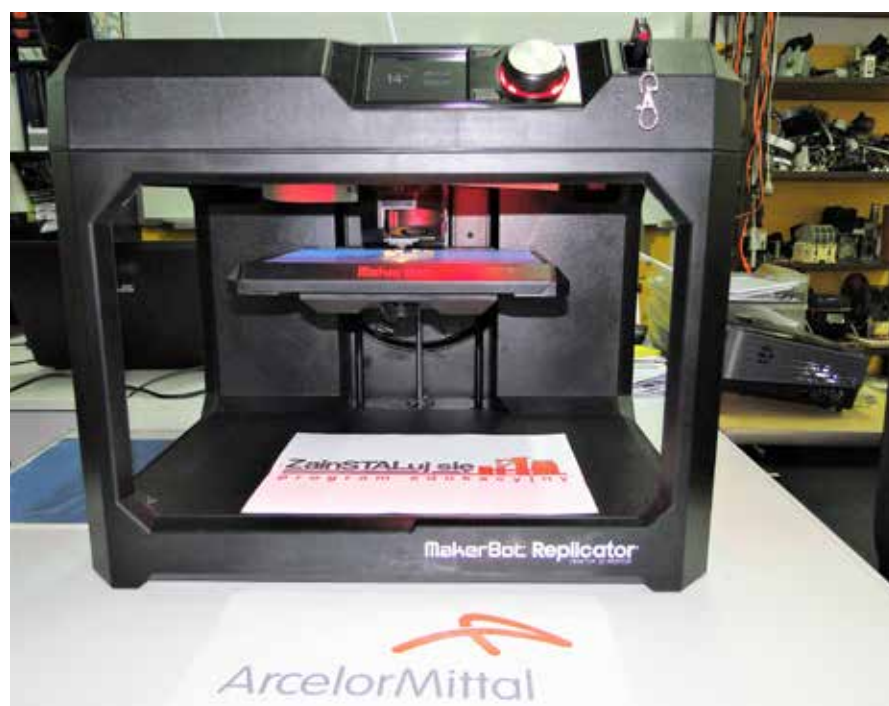
Z obszaru zdrowia, dzięki współpracy z Fundacją Ochrony Zdrowia z siedzibą w Dąbrowie Górniczej, ale działającej na terenie całego Śląska, możliwe były badania profilaktyczne dla mieszkańców Strzemieszyc. Firma wsparła także Klub Stowarzyszenia Honorowych Dawców Krwi Rzeczypospolitej Polskiej im. dr Adama Bilika przy ArcelorMittal Poland oraz Regionalne Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Katowicach, w działaniach promujących krwiodawstwo i krwiolecznictwo.

Od lat ArcelorMittal Poland wspiera schroniska dla bezdomnych zwierząt, czy akcje sadzenia drzew – w tym roku taka akcja odbyła się w Antoniowie. Na wniosek Stowarzyszenia Mój Tworzeń został zakupiony radarowy wyświetlacz prędkości.

To tylko przykłady, ale działania, na które można uzyskać finansowe wsparcie ArcelorMittal Poland mogą być naprawdę różnorodne.

Jednakże przed złożeniem wniosku warto pamiętać, że nie wszystkie działania spełniają wytyczne dotyczące udzielania wsparcia w ramach projektów społecznych. Nie będą rozpatrywane m.in.: prośby od osób prywatnych, prośby dotyczące sportu zawodowego i ekstremalnego, wydarzenia i projekty o charakterze religijnym, narodowościowym, politycznym, wyprawy podróżnicze, reklama.

Aby wniosek został rozpatrzony i ewentualnie ujęty w budżecie na rok 2018, musi zostać przesłany do firmy najpóźniej do końca września 2017 roku.

Wnioskodawcy, których projekty zostaną pozytywnie rozpatrzone, zostaną o tym poinformowani pod koniec stycznia 2018 roku.

Wniosek oraz pełna wersja wytycznych znajduje się na stronie internetowej ArcelorMittal Poland w zakładce Odpowiedzialność Biznesu.

ArcelorMittal Poland produkuje stal dla przemysłu motoryzacyjnego, AGD, maszynowego, konstrukcji stalowych oraz budowlanego, jest także jednym z największych polskich eksporterów. Sięgamy wzrokiem poza dzień dzisiejszy, by przewidzieć jutro Stali. Ponieważ jakość wyników zależy od ludzi, chcemy przyciągnąć i dbać o najlepszych pracowników, aby zapewnić naszym klientom najlepsze rozwiązania
Poznaj naszą firmę na www.arcelormittal.com/poland

Stanowisko: Pracownik Produkcji / Operator maszyn i urządzeń

Lokalizacja: Dąbrowa Górnicza, huta

OFERUJEMY CI :

- stabilne zatrudnienie - umowa o pracę
- pakiet świadczeń dodatkowych (premie, posiłki w trakcie pracy, dofinansowanie karty Multisport, „wczasy pod gruszą”, dofinansowanie opieki medycznej i inne świadczenia)
- możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych i zdobycia uprawnień/certyfikatów
- możliwość rozwoju swoich umiejętności technicznych, projektowych, przywódczych

BĘDZIESZ ODPOWIEDZIALNY ZA:

- Obsługę urządzeń produkcyjnych
- Pracę przy linii produkcyjnej
- Czynności remontowe i porządkowe

JESTEŚ IDEALNYM KANDYDATEM, JEŚLI:

- posiadasz wykształcenie średnie lub zawodowe
- jesteś gotowy do pracy w systemie zmianowym
- nie posiadasz przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia pracy fizycznej
- masz motywację do pracy i jesteś rzetelny

Skontaktuj się z przedstawicielami firmy Sanpro, którzy opowiedzą Ci o szczegółach oferty: Patrycja Sarna, p.sarna@impel.pl, tel.: 510 011 335

Zastrzegamy sobie możliwość odpowiedzi tylko na wybrane zgłoszenia. Pozostałym osobom dziękujemy za zainteresowanie naszą ofertą. Wszystkie aplikacje powinny być opatrzone klauzulą: „Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych na potrzeby procesu rekrutacji i selekcji zgodnie z Ustawą z dnia 29.08.97 o Ochronie Danych Osobowych”.

► „DĄBROWA BEZ BARIER”

5 września 2017 w Centrum Aktywności Obywatelskiej na ulicy Sienkiewicza 6a w Dąbrowie Górniczej w godzinach od 10:00 do 15:00 odbędzie się Piknik Integracyjny pod nazwą „Dąbrowa bez barier”.

Organizatorami są Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Śląski Oddział Wojewódzki oraz Centrum Aktywności Obywatelskiej Wydział Organizacji Pozarządowych i Aktywności Obywatelskiej. Patronem honorowym przedsięwzięcia jest Prezydent Miasta Dąbrowy Górniczej Zbigniew Podraza.

Celem przedsięwzięcia jest pokazanie dorobku twórczego i artystycznego seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz umożliwienie konsultacji z psychologiem terapeutą, ratownikiem medycznym, Policją, PUP, ZUS-em, pracownikami MOPSU i pracownikami z Centrum Asystentury.

Patronat medialny – Przegląd Dąbrowski i TV Telpol.

► AUTOPREZENTACJA – SPRZEDAJ SIEBIE I SWÓJ PRODUKT

Czym jest personal branding i jak właściwie kreować swoją markę osobistą? Jak dobrze zaplanować prezentację? Dlaczego tak duże znaczenie ma dobór komunikacji do czasu, miejsca i odbiorców? Podczas kolejnego warsztatu w ramach Programu Młody Przedsiębiorca w Dąbrowie Górniczej uczestnicy zgłębią tajniki autoprezentacji. Spotkanie, które poprowadzi dr Maria Buszman, prezes firmy „Buszman. Komunikacja Doradztwo Badania Strategie” odbędzie się 29 sierpnia o godz. 16:30 w Miejskiej Bibliotece Publicznej przy ul. Kościuszki.

Wydarzenie w praktyczny sposób skupi się na tematyce budowania wizerunku w sytuacjach związanych z wystąpieniami publicznymi. Omówione zostaną wszystkie etapy tworzenia skutecznego komunikatu, który w różnych sytuacjach biznesowych będzie pełnił określoną rolę. Dzięki temu młodzi przedsiębiorcy otrzymają zestaw gotowych rozwiązań, które będą mogli wykorzystać w codziennej praktyce biznesu.

Warsztat poprowadzi dr Maria Buszman, przedsiębiorca i wykładowca akademicki na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, ekspertka w zakresie komunikacji i rozwoju. Laureatka prestiżowej nagrody branży PR „PRotona”, uznana przez studentów UE w Katowicach najlepszym

prowadzącym, otrzymując „Złote pióro” w kategorii praktyk, Kobieta Sukcesu Śląska 2016, notowana w rankingu 50 najbardziej wpływowych kobiet województwa śląskiego.

Udział w wydarzeniu jest bezpłatny. Ilość miejsc jest ograniczona – decyduje kolejność zgłoszeń. Zapisy przyjmowane są do 27.08 na stronie http://bit.ly/WarsztatDG_29082017.

Organizatorem Programu jest Forum Młodych Przedsiębiorców RIG w Katowicach. Więcej informacji dostępnych jest na stronie <http://mlodyprzedsiębiorca.org/>. Partnerem Organizacyjnym edycji jest Miasto Dąbrowa Górnicza. Partnerami edycji są: TVP3 Katowice, Radio Eska, MamStartup. pl, Silesion. pl, YES for Europe oraz Business Link Katowice.

► PROGRAM KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA DLA RODZIN „ZA ŻYCIEM”

Jeżeli jesteś rodzicem lub opiekunem pełnoletniej osoby niepełnosprawnej w stopniu znacznym, z głębokim upośledzeniem umysłowym, niepełnosprawnością sprzężoną intelektualną lub ze spektrum autyzmu – te zmiany mogą Cię dotyczyć.

Wiemy jak trudną i indywidualną sprawą jest całodobowa codzienna opieka nad dorosłą osobą głęboko niepełnosprawną, ponieważ sami jesteśmy rodzicami takich dzieci.

Jeżeli nie znalazłeś do tej pory formy wsparcia w opiece nad Twoim podopiecznym, formy odpowiadającej potrzebom i specyfice jego niepełnosprawności – te zmiany mogą Ci pomóc, zgłoś się do nas po informacje i podziel się z nami swoją opinią.

Dąbrowskie Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Jesteśmy Tacy Sami” we współpracy z Urzędem Miasta Dąbrowa Górnicza – Wydział Zdrowia, Polityki Społecznej i Aktywizacji Zawodowej pracuje nad możliwościami podjęcia nowych działań oraz rozwoju już istniejących rozwiązań w tym zakresie na terenie naszego miasta, na podstawie programu „Za Życiem” oraz „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Dąbrowie Górniczej na lata 2017-2021”.

WSPÓŁPRACA + EMPATIA = SUKCES – PONIEWAŻ „JESTEŚMY TACY SAMI”

Kontakt: jestesmytacy sami@o2.pl, tel. 697 979 533, tel. 790 464 098.

Ogłoszenia drobne

- Zajęcia logopedyczno- pedagogiczne dla dzieci, tel. 505 831 453.

DYPLOMOWANA BIOENERGOTERAPEUTA

Maria Bogacka uzdrowia dzieci, dorosłych oraz zwierzęta. Od 2000 roku znajduje się na liście wybitnych uzdrowicieli. Pomaga między innymi w bólach kręgosłupa, głowy, artretyzmie, reumatyzmie, usuwa kamienie nerkowe, torbiele, guzki.

Przyjmuje - Częstochowa, Dąbrowa Górnicza, Żabkowice.

Kontakt telefoniczny:

501 476 468

www.mariabogacka.pl

Jaja Z WOLNEGO WYBIEGU

- MAKARONY SWOJSKIE
- PRZYPRAWY BEZ KONSERWANTÓW
- BAKALIE
- MIODY PSZCZELE

lokalizacja (obok ZUS)

Nasz sklep mieści się w Dąbrowie Górniczej przy ul. Dąbrowskiego 1

godziny otwarcia pn. - pt. 9.00 - 17.00
so. 9.00 - 13.00

501 44 42 45

Saint-Gobain Sekurit Dąbrowa Górnicza/Sosnowiec/Czeladź

Poszukujemy Operatorów Wózków Widłowych i Pracowników Produkcji

KONTAKT tel.: 882 155 356
mail: pracujznami@saint-gobain.com

OFERUJEMY:

- Atrakcyjną stawkę godzinową - min. 17,80zł brutto dla Operatorów Wózków i 15,70zł dla Pracowników Produkcji
- Dodatek miesięczny za pracę w systemie 4-brygadowym - 200 zł brutto
- Umowę o pracę przez Agencję Pracy z możliwością zatrudnienia bezpośrednio w Saint-Gobain już po 3-miesięcach.
- Bezpłatny transport do lokalizacji w Sosnowcu
- Ciepły posiłek już od 1 zł
- Premię świąteczną - 50% miesięcznego wynagrodzenia
- Nagrody za innowacyjność

DBP NA OSTATNIEJ PROSTEJ

Wśród osób na co dzień zajmujących się innowacjami społecznymi przyjęło się mówić, że nowe pomysły „się oblatuje”. Idąc tą narracją, przy wspólnym zaangażowaniu samorządowców, animatorów i mieszkańców Dąbrowy Górniczej, Dąbrowski Budżet Partycypacyjny rozpoczyna właśnie podejście do lądowania. Będzie to najtrudniejszy manewr w całej procedurze.

Na czym będzie polegała ta trudność? Tegoroczna odsłona Dąbrowskiego Budżetu Partycypacyjnego nazywana wersją 2.0 to zupełnie nowa formuła budżetu, jeszcze bardziej nastawiona na dialog z mieszkańcami. Rozpoczęła się w marcu od znalezienia dzielnicowych animatorów. Miasto, wraz z Fundacją Naprawa Sobie Miasto, wybrało 8 śmiałków, którzy przy ich wsparciu mieli poprowadzić proces w 35 dzielnicach Dąbrowy Górniczej. Kandydaci przeszli trudne rozmowy kwalifikacyjne, które wraz z warsztatami miały ich przygotować do dyskusji z mieszkańcami o problemach i założeniach dzielnic.

Następnym etapem były tzw. spotkania mapujące, czyli spotkania mieszkańców w dzielnicach, podczas których powstały raporty obrazujące potrzeby i problemy każdej z dzielnic. Po spotkaniach przez dwa tygodnie mieszkańcy mieli czas na składanie swoich pomysłów. Wystarczyło tylko wypełnić prosty formularz. Łącznie wpłynęło ich 292.

Mapy potrzeb i pomysły mieszkańców były punktem wyjścia do kolejnego etapu – Dzielnicowych Forów Mieszkańców. W sumie odbyły się 83 takie spotkania, w których udział wzięło 525 osób. W sumie dzięki rozmowie, warsztatom i tzw. priorytetowaniu pomysłów powstało 87 projektów, które mogą być realizowane w 2018 roku w ramach kwot przypadających na każdą z 35 dzielnic. Każdego roku miasto

na realizację pomysłów mieszkańców przeznacza 8 milionów złotych.

Okazuje się, że tylko w jednej dzielnicy, Błędowie, mieszkańcy zdecydowali się rozstrzygnąć kwestie budżetu partycypacyjnego w drodze głosowania. W pozostałych dzielnicach udało się ustalić listy projektów, które zdaniem mieszkańców mieszczą się w ramach środków dzielnicy.

Obecnie projekty są przygotowywane przez pracowników Urzędu Miejskiego do tzw. wspólnego projektowania. Po opiniach wydziałów merytorycznych o możliwości ich realizacji i szacunkowych kosztach, wrócić one do mieszkańców. We wrześniu i październiku, pod okiem animatorów, mieszkańcy będą uszczegóławiać ich realizację. To trudny etap, głównie dlatego, że wymaga rozwiązywania dylematów, jakie pojawiły się podczas opiniowania projektów i urealnienia, co jest możliwe do realizacji we wskazanych kwotach.

Jak zakończy się wdrażanie zupełnie nowej innowacyjnej formuły budżetu partycypacyjnego w Dąbrowie Górniczej, dowiemy się w listopadzie. Już dziś wiele środowisk obywatelskich i samorządowych podgląda realizację DBP 2.0. Procedura zapewne wymaga jeszcze wielu korekt i poprawek. Natomiast na pewno wiadomo, że warto podejmować próbę budowania przestrzeni do dialogu, tak aby z roku na rok uczyć się razem decydować o tym, co jest naszym wspólnym dobrem.

**Vienna Life
LANGTEAM**

MARATONY ROWEROWE

IMPREZA TOWARZYSZĄCA:
„PIKNIK +4ŁĄPY”

DĄBROWA GÓRNICZA

16.09.2017
START GODZINA 11.00

ZAPISZ SIĘ I WYSTARTUJ

www.viennalifemaraton.pl

WSPÓLNE PROJEKTOWANIE - HARMONOGRAM PIERWSZYCH SPOTKAŃ

11 WRZEŚNIA 2017

Zielona-Korzeniec-Dziewiąty,

Szkoła Podstawowa nr 16, ul. Konopnickiej 56, godz. 17.00 (dawny Zespół Szkół nr 1)

Tworzeń, Szkoła Podstawowa nr 11, Al. J. Piłsudskiego 103, godz. 17.00

Stary Gołonóg, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2, ul. Prusa 3, godz. 17.00

Tucznowa-Bugaj-Sikorka, Szkoła Podstawowa nr 23, ul. Idzikowskiego 139, godz. 17.00

Łosień, Szkoła Podstawowa nr 26, ul. Gołonoska 23, godz. 17.00

12 WRZEŚNIA 2017

Aleje, Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Wyspiańskiego 1, godz. 17.00 (Dawne Gimnazjum nr 4)

Mydlice Północne, Centrum Aktywności Obywatelskiej, ul. Sienkiewicza 6A, godz. 17.00

Łęknice, Zespół Szkół nr 4 ul. Łęknice 35, godz. 17.00

Marianki i Ratanice, Ośrodek CSiR w Parku Zielona, ul. Letnia 9, godz. 17.00

14 WRZEŚNIA 2017

Stara Dąbrowa, Muzeum Miejskie „Szygarka”, ul. Legionów Polskich 69, godz. 17.00

Trzebieśławice, Szkoła Podstawowa nr 35, ul. Uczniowska 24, godz. 17.00

Strzemieszyce Wielkie, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4, ul. Ofiar Katynia 76, godz. 17.00

Gołonóg, Szkoła Podstawowa nr 18, Al. J. Piłsudskiego 73, godz. 17.00

Osiedle Młodych Hutników, Szkoła Podstawowa nr 31, Al. Zwycięstwa 77, godz. 17.00

Łazy Błędowskie, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Żołnierska 188, godz. 17.00

Błędów, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, ul. Żołnierska 188, godz. 18.00

15 WRZEŚNIA 2017

Reden-Adamiecki, Szkoła Podsta-

wowa nr 20, ul. Adamieckiego 12, godz. 17.00

Podlesie, Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Krasińskiego 34, godz. 17.00

Staszic, Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Krasińskiego 34, godz. 18.00

Ujejsce, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, ul. Mieszka I 20, godz. 17.00

Okradzionów, Świetlica Środowiskowa ul. Białej Przemszy 23, godz. 17.00

18 WRZEŚNIA 2017

Manhattan, Szkoła Podstawowa nr 13, Al. J. Piłsudskiego 24, godz. 17.00 (dany Zespół Szkół nr 2)

Antoniów, Świetlica Środowiskowa, ul. Spacerowa 4, godz. 17.00

Strzemieszyce Małe, Świetlica Środowiskowa, ul. Główna 61, godz. 17.00

19 WRZEŚNIA 2017

Reden, I Liceum Ogólnokształcące, ul. Kopernika 40, godz. 17.00

Kuźniczka Nowa, Świetlica Środowisko-

wa, ul. Kuźniczka Nowa 48, godz. 17.00

Rudy, Świetlica Środowiskowa, ul. Rudy 13A, godz. 18.30

20 WRZEŚNIA 2017

Mydlice Południowe, Zespół Szkół Muzycznych, ul. J. Dąbskiego 17, godz. 17.00

Piekło, Placówka Opiekuńczo Wychowawcza „Przystań”, ul. Jasna 29, godz. 17.00

Kasprzak, Szkoła Podstawowa nr 12, ul. Tysiąclecia 25, godz. 17.00

Ząbkowice, Dom Kultury Ząbkowice, ul. Chemiczna 2, godz. 17.00

21 WRZEŚNIA 2017

Śródmieście, Miejska Biblioteka Publiczna, Al. T. Kościuszki 25, godz. 17.00

Brodway, Szkoła Podstawowa nr 29, ul. Morcinka 4, godz. 17.00 (Dawny Zespół Szkół nr 3)

Łęka, Świetlica Środowiskowa, ul. Przelotowa 185A, godz. 17.00

**ZAKOŃCZ SEZON OPEN WATER
W DĄBROWIE GÓRNICZEJ!**

**POGORIA
OPEN WATER SWIMMING**

**03.09
2017**

**DĄBROWA
GÓRNICZA
POGORIA III**

**POGORIA
OPEN WATER**

III OTWARTE MISTRZOSTWA DĄBROWY GÓRNICZEJ
W PŁYWANIU NA WODACH OTWARTYCH

wyścig dla dzieci
400m
do lat 13

wyścig od lat 14
1000m

wyścig od lat 14
3000m

wyścig sztafetowy
4x200m

wyścig wyścig sztafetowy
2x50m

**start: godz.
12:00**

informacje i zapisy - www.csir.pl
zapraszamy do udziału i kibicowania!

ORGANIZATORZY: PARTNERZY:

**POGORIA
DUATHLON**

I BIEG 8,5KM - II KOLARSTWO 30KM - III BIEG 5KM

9 WRZEŚNIA
DĄBROWA GÓRNICZA
CSIW - POGORIA III - MOŁO

**KIDS
DUATHLON
10:00**

**CROSS
DUATHLON
12:00**

BIURO ZAWODÓW **8:00**

WIĘCEJ INFORMACJI
AKTYWNA DĄBROWA.PL / CSIR.PL

ORGANIZATORZY I PARTNERZY:

11. MIĘDZYNARODOWY KONKURS MUZYCZNY
im. Michała Spisaka w Dąbrowie Górniczej
14-23 września 2017

PAŁAC KULTURY ZAGŁĘBIA

Koncert Inauguracyjny
14 września, g. 18:00
Anna Górecka – fortepian
Aleksander Kobus – trąbka
Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia
w Katowicach
dyryguje Boon Hua Lien

Koncert Laureatów
z towarzyszeniem
Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Zabrzeńskiej
dyryguje Sławomir Chrzanowski
23 września, g. 18:00

Koncerty Finałowe
III etap
z towarzyszeniem
Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Zabrzeńskiej
dyryguje Sławomir Chrzanowski

20 września, g. 17:00 **skrzypce**
21 września, g. 17:00 **altówka**
22 września, g. 17:00 **obój**

www.spisakkonkurs.pl
wstęp na podstawie bezpłatnych wejściówek
dostępnych w kasie PKZ

 Pałac
Kultury
Zagłębia

 DĄBROWA
GÓRNICZA
dla aktywnych

REPERTUAR

wrzesień ► październik 2017

27.09 g. 18:00		Miejska Orkiestra Dęta KONCERT - PARK ZIELONA ►
01.09 -19.10		Papier i Szkło WYSTAWA MATYLDY I ZBIGNIEWA MAKULSKICH ►
06.09 g. 18:00		Dąbrowa łączy pokolenia KONCERT ANDRZEJA SIKOROWSKIEGO I MAI SIKOROWSKIEJ Z ZESPOŁEM ►
14.09 -23.09		XI Międzynarodowy Konkurs Muzyczny im. Michała Spisaka KONCERTY ►
24.09 g. 20:00		Grupa MoCarta XX-LECIE DZIEŁA WYBRANE - KABARET ►
26.09 -28.09		PUMA MIĘDZYNARODOWY PRZEGLĄD UMIĘJĘTNOŚCI ARTYSTYCZNYCH ►
28.09 g. 18:00		Kameralne Czwartki Ensemble Les Sauvages KONCERT ►
30.09		Szafa Dzieciaka JESIENNY SZAFING ►
11.10 g. 19:00		Koncert Teresy Werner DOM KULTURY ZĄBKOWICE ►
19.10 g. 17:00		Kawa z Gwiazdą - Wojciech Pszoniak SPOTKANIE ►
20.10 g. 18:00		Belfer SPEKTAKL ►
20.10 g. 19:00		Strofy z PIWNICY KONCERT - KALINA JAGLARZ Z ZESPOŁEM ►

► SALA TEATRALNA ► SALA KAMERALNA ► PIWNICA TEATRALNA ► INNE

Kino KADR		
26.08	Nauczycielka	LKP g. 21.00
01-06.09	Bracia Lumiere	g. 17.00
	Podwójny kochanek	g. 19.30
08-13.09	Safari	g. 17.00
	Boski porządek	g. 19.30
15-20.09	Habit i zbroja	g. 17.00
	The Square	g. 19.30

www.palac.art.pl

WRZESIEŃ Z KULTURĄ

Z końcem wakacji rozpoczynamy nowy sezon kulturalny w Pałacu Kultury Zagłębia.

Już 8 września na wszystkich spragnionych wrażeń czeka nie lada atrakcja, czyli Nocne Pałacowanie. Wraz z grupą śmiałków zwiedzimy budynek PKZ nocą, zaglądając też w miejsca na co dzień niedostępne.

Wrzesień będzie miesiącem pełnym muzycznych doznań, nie tylko za sprawą XI Międzynarodowego Konkursu Muzycznego im. Michała Spisaka (14-23.09). Po wakacjach powraca cykl „Dąbrowa łączy pokolenia” – tym razem na scenie pojawi się Andrzej Sikorowski i Maja Sikorowska z zespołem (6.09, godz. 18:00). W Sali Teatralnej odkryjemy także kabaretową stronę muzyki, dzięki Grupie MoCarta, która wystąpi w jubileuszowym programie z okazji 20-lecia istnienia formacji (24.09, godz. 20:00), a w Sali Kameralnej znów zagospodzą „Kameralne Czwartki” – 28.09 o godz. 18:00 trio Ensemble Les Sauvages wykona dla dąbrowskiej publiczności utwory dawnych, barokowych mistrzów m.in. Claudia Monteverdiego, Barbary Strozzi i Domenico Scarlattiego.

Nie zapomnieliśmy o tych, którzy nie tylko chcą sztuki doświadczać, ale też ją tworzyć. Nowy sezon kulturalny to również nowe zajęcia, nowe grupy i nowe po-

Maja i Andrzej Sikorowski

mysły na spędzanie wolnego czasu. Taniec, nauka gry na instrumentach, robotyka, Amatorski Klub Filmowy, malarstwo, ceramika – a to tylko niewielki fragment bogatej oferty edukacyjnej PKZ. Zapisy ruszają 28 sierpnia – więcej informacji w siedzibie PKZ przy Placu Wolności 1, w Dziale Edukacji Artystycznej, p. 314, w godz. 8:00-16:00 oraz pod nr tel. 32 733 88 08 lub 32 733 88 07. Zapisy wyłącznie poprzez złożenie deklaracji uczestnictwa w zajęciach.

PAPIER I SZKŁO

Wystawa „Papier i Szkło” to nowa propozycja Galerii Sztuki PKZ, która wykorzystuje grę połączeń – sztuki i rzemiosła, pasji i codzienności. Spojrzenie, dystans, współwystępowanie – te trzy słowa streszczają przekaz stojący za najnowszą ekspozycją w przestrzeniach wystawienniczych pałacu. – Chcemy pokazać jak szkło i fotografia mogą ze sobą współgrać. Nie chodziło nam jednak o to, by na siłę szukać jednego spójnika łączącego wszystkie elementy. Stąd gama tematów jest szeroka: architektura, człowiek, natura – mówią autorzy wystawy Matylda Makulska i Zbigniew Makulski. Wernisaż z udziałem twórców odbędzie się 1 września o godz. 17:00, wstęp bezpłatny. Wystawa współfinansowana ze środków Związku Polskich Artystów Plastyków.

Fotografia Zbigniewa Makulskiego

SZAFKA DZIECIAKA

Zbliżająca się jesień to zmiana pogody, a co za tym idzie – zmiana zawartości szaf i komód, szczególnie naszych podopiecznych. Z odsieczą jak zawsze przybywa niezastąpiony pałacowy szafing, czyli wymiana lub sprzedaż dziecięcych ubrań i akcesoriów. Po raz kolejny ekonomicznie i ekologicznie uczestnicy będą mogli pozbyć się niepotrzebnych tekstyliów (nie tyl-

ko tych z garderoby), butów, książek, zabawek, fotelek, gier i innych gadżetów dla nieletnich. Całości jak zawsze towarzyszyć będą dodatkowe atrakcje takie jak spektakle teatralne, seanse kinowe, animacje, gry i zabawy, warsztaty kreatywne. Wszystko to już 30 września w PKZ.

Więcej informacji już wkrótce na www.palac.art.pl.

 Pałac
Kultury
Zagłębia

**Zapisy na Rok Akademicki 2017/2018
Uniwersytetu III Wieku już od 4 września!**

więcej informacji na
www.palac.art.pl

